

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

<u>Informationsnummer</u>	Indhold	Side
	I <i>Meddelelser</i>	
	II <i>Forberedende retsakter</i>	
	Det Økonomiske og Sociale Udvalg	
	Forsamling af februar 1997	
97/C 133/01	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Grønbog om den lovpligtige revisors rolle, stilling og ansvar i Den Europæiske Union«	1
97/C 133/02	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om en informationsprocedure med hensyn til standarder og forskrifter (kodificeret version)«	5
97/C 133/03	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om maskiner (kodificeret udgave)«	6
97/C 133/04	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 93/75/EØF om mindstekrav til skibe, som er på vej til eller fra Fællesskabets søhavne med farligt eller forurenende gods«	7
97/C 133/05	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets beslutning om fremme af sikker og bæredygtig mobilitet«	10

DA

Pris: 13 ECU

(Fortsættes på omslagets anden side)

<u>Informationsnummer</u>	Indhold (fortsat)	Side
97/C 133/06	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens meddelelse: «Forske for fremtiden — europæisk forskning i borgernes tjeneste»«	12
97/C 133/07	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om en forvaltningsordning for fiskeriindsatsen i Østersøen«	24
97/C 133/08	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om ændring af forordning (EØF) nr. 1442/88 om ydelse for produktionsårene 1988/1989 til 1997/1998 af præmier for endelig nedlæggelse af vinarealer«	25
97/C 133/09	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 93/113/EF om anvendelse og afsætning af enzymer, mikroorganismer og præparater heraf i foderstoffer«	26
97/C 133/10	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens udtalelse om Rådets forordning (EF) om ændring af forordning (EØF) nr. 2377/90 om en fælles fremgangsmåde for fastsættelse af maksimalgrænseværdier for restkoncentrationer af veterinærlægemidler i animalske levnedsmidler«	27
97/C 133/11	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om indføjeelse af bestemmelser om animalsk produktion i forordning (EØF) nr. 2092/91 om økologisk produktionsmetode for landbrugsprodukter og om angivelse heraf på landbrugsprodukter og levnedsmidler«	29
97/C 133/12	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets direktiv om bevisbyrde i forbindelse med forskelsbehandling på grundlag af køn«	34
97/C 133/13	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om syttende ændring af direktiv 76/769/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater«	38
97/C 133/14	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ONP-vilkår for taletelefonitjenesten og om udbud af forsyningspligtigheder på teleområdet under konkurrenceforhold«	40
97/C 133/15	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens grønne bog om almen uddannelse, erhvervsuddannelse og forskning — Hindringer for mobiliteten i Det Europæiske Fællesskab«	42
97/C 133/16	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om: — »Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om midlertidig tilbage- trækning fra Unionen Myanmar af fordelene under de generelle toldpræfe- rencer for industrisektoren«, og — »Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om midlertidig tilbage- trækning fra Unionen Myanmar af fordelene under de generelle toldpræfe- rencer for landbrugssektoren«	47

II

(Forberedende retsakter)

DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Grønbog om den lovpligtige revisors rolle, stilling og ansvar i Den Europæiske Union«

(97/C 133/01)

Europa-Kommissionen besluttede den 29. juli 1996 under henvisning til EF-traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Grønbog om den lovpligtige revisors rolle, stilling og ansvar i Den Europæiske Union«.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Industri, Handel, Håndværk og Tjenesteydelser, som udpegede Robert Moreland til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 7. februar 1997.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 343. plenarforsamling af 26. og 27. februar 1997, mødet den 26. februar 1997, med 84 stemmer for og 2 imod, mens 2 stemte hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Kommissionens oplæg

Mangel på en fælles holdning og fælles EU-tiltag vedrørende lovpligtige revisorer har efter Kommissionens opfattelse en negativ indflydelse på regnskabernes potentielle troværdighed, fordi der hersker tvivl om kvaliteten af revisionen, og samtidig går det ud over friheden til at etablere sig og yde revisionstjenester. Kommissionen ønsker at sikre, at revisionstjenester i fuldt omfang kommer til at nyde godt af det indre markeds fordele.

Kommissionen udbeder sig kommentarer til en række områder, herunder:

- revisorerers rotation;
- udpegelse og autorisation af revisorer;
- professionelt ansvar;
- revision i små virksomheder;
- koncernrevisionsordninger.

2. Kommissionens konference

2.1. Den 5. og 6. december 1996 afholdt Kommissionen i Bruxelles en konference om grønbogen, hvori deltog 200 repræsentanter for brancheorganisationer og offentlige myndigheder. Kommissionen drog en række foreløbige konklusioner efter konferencen. Bl.a. vil man fokusere på initiativer fra revisorerhvervet, eventuel oprettelse af et teknisk underudvalg, en undersøgelse af professionelt ansvar, en gennemgang af artikel 2 i det ottende direktiv⁽¹⁾, et eventuelt sektordirektiv om den

(¹) Rådets ottende direktiv (84/253/EØF) af 10. april 1984 om autorisation af personer, der skal foretage lovpligtig revision af regnskaber (EFT nr. L 126 af 12. 5. 1984).

frie etableringsret og retten til at levere revisionstjenesteydelser samt muligheden af, at små virksomheder ikke skal være underkastet obligatorisk revision.

2.2. Der er taget højde for konferencen og de foreløbige konklusioner i denne udtalelse.

3. Generelle bemærkninger

3.1. ØSU bifalder Kommissionens grønbog som afsæt for en yderst tiltrængt debat om, hvordan man bedst sikrer høje og ensartede revisionsstandarder og tilvejebringer grundlaget for EU's strategi for fastlæggelse af internationale standarder.

3.2. ØSU erkender, at nok kan alle medlemsstaterne være enige om at tilstræbe, at de offentliggjorte regnskaber skal give et revisende billede af virksomhedens finansielle tilstand, men samtidig er der store forskelle i medlemsstaternes lovgivning, sædvaner og praksis, og på en række punkter hersker der ikke enighed. ØSU opfordrer derfor Kommissionen til at formulere prioriterede målsætninger samt en handlingsplan med mindstekrav på EU-plan. Så vidt muligt bør revisorerhvervet tilskyndes til selv at harmonisere sine procedurer på EU-plan, dvs. selvregulering. I denne forbindelse bør man imidlertid rådføre sig med en bredere kreds af berørte parter, dvs. aktionærer, bestyrelser osv., og Kommissionen bør føre omhyggeligt tilsyn. Kommissionen bør med regelmæssige mellemrum forelægge en rapport om de opnåede fremskridt på området for Rådet, Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg. Generelt bør Kommissionen tilstræbe subsidiaritet og fleksibilitet. ØSU henstiller, at man foretager en nøgtern evaluering af omkostningerne ved enhver ny regel og lovbestemmelse med henblik på at sikre, at omkostningerne ikke vejer tungere end fordelene, især for mindre virksomheder.

I forbindelse med enhver lovændring skal det undgås, at der opstilles krav, som virksomhederne eller revisorerne næppe vil kunne opfylde — eller i hvert fald kun med betydelige meromkostninger til følge.

Sideløbende med, at de materielle regnskabsregler internationaliseres via arbejdet i IASC/IOSCO, bør der også her sigtes målrettet mod international tilnærmelse, især i lyset af de fremskridt, der allerede er gjort i IFAC. Dette bør fremhjælpes, såfremt hovedvægten lægges på erhvervets selvregulering.

3.3. ØSU understreger, at man især bør fokusere på områder, hvor nuværende national lovgivning og praksis

hæmmer det indre markeds funktion. I den forbindelse bør følgende områder gives forrang:

- områder, som begrænser den frie etableringsret og retten til at levere tjenesteydelser;
- ordninger for koncernrevision, der omfatter flere medlemsstater;
- udviklingen i internationale revisionsstandarder skal svare til de standarder, som tilstræbes i det indre marked;
- en fælles indfaldsvinkel til de lovpligtige revisorers rolle og juridiske status;
- det skal fremgå, at regnskaberne er uafhængigt revideret;
- uddannelseskraav.

Desuden er spørgsmålet om professionelt ansvar vigtigt for revisorerhvervet i alle medlemsstater. Der foreslås derfor en samordning mellem medlemsstaterne og EU på dette område, uden at dette dog bør være til hinder for, at man søger at finde en mindsteramme for tekniske og juridiske procedurer, der kan anvendes horisontalt i alle EU-medlemsstater.

3.4. ØSU anmoder Kommissionen om at klargøre sine konklusioner med hensyn til, hvordan man bør gå frem, når den igangværende høringsfase er afsluttet.

4. Særlige bemærkninger

(Bemærkningerne følger grønbogens disposition.)

4.1. Den lovpligtige revisors rolle (3.1-3.38)

4.1.1. En definition af den lovpligtige revision (3.1-3.7)

Hvis man vedtager en definition, bør den ikke anvendes restriktivt. Under alle omstændigheder mener ØSU, at fokus må ligge på revisionens formål og på at nå til enighed om, hvordan revisorer skal præsentere deres konklusioner for regnskabsbrugere. Efter ØSU's opfattelse bør initiativet til en »definition« komme fra revisorerhvervet selv — snarere end at være baseret på et direktiv eller en henstilling fra EU.

4.1.2. Regnskabers nøjagtighed (3.8-3.13)

ØSU bifalder Kommissionens bemærkninger. Revisionsprincipperne skal imidlertid være fastlagt klart og på den mest fyldestgørende måde under hensyntagen til det igangværende arbejde i de faglige instanser, som er nævnt i pkt. 4.1.7. Revisoren bør tydeligt angive, hvilke af disse principper han har fulgt.

4.1.3. Virksomhedens status som going concern/solvens (3.14-3.21)

ØSU tilslutter sig grønbogens argumentation. Når man forelægger resultatet af en evaluering af virksomhedens status, må man omhyggeligt sørge for hverken at vildlede eller at underminere foranstaltninger, som allerede måtte være blevet truffet for at bringe virksomheden på ret køl igen.

Hvis revisorerne nærer tvivl om virksomhedens status som going concern, kunne man fx tænke sig den mulighed, at bestyrelsen fremsatte en erklæring, som så skulle kommenteres af revisorerne (dette spørgsmål må nødvendigvis medtages i en eventuel behandling af virksomhedsledelsen, jf. pkt. 4.2.3).

4.1.4. Bedrageri (3.22-3.29)

ØSU erkender, at ansvaret for at forebygge og opdage bedrageri primært ligger hos bestyrelsen, hvis opgave det er at etablere fyldestgørende interne kontrolmekanismer, herunder i givet fald interne revisionsprocedurer.

Som Kommissionen påpeger, er der imidlertid i offentligheden en udbredt tro på, at det er den lovpligtige revisors ansvar at opdage bedrageri. ØSU er enig i, at revisorerne har en vis forpligtelse til at leve op til denne forventning.

Med hensyn til bedrageri er det vigtigt at skelne mellem de forskellige faser (opdagelse, forebyggelse og indberetning) og tage højde for, at den lovpligtige revisors rolle på den baggrund kan variere.

Det er imidlertid spørgsmålet, om revisionsprotokollen af den grund bør indeholde en udtalelse om det reviderede selskabs interne kontrolsystemer. Kontrolsystemerne skal vurderes af revisoren, før der overhovedet kan foretages en bekræftende revisionspåtegning. Kun i de tilfælde, hvor denne vurdering fører til en negativ udtalelse, bør der rapporteres udtrykkeligt herom i revisionsudvalg.

4.1.5. Virksomhedens overholdelse af sine juridiske forpligtelser (3.30-3.32)

ØSU er enig med Kommissionen.

4.1.6. Virksomhedens ansvarlighed i miljø- og samfundsspørgsmål (3.33-3.35)

Revisorens hovedopgave består i at kontrollere, at virksomhedens regnskaber er nøjagtige og troværdige, og han skal i den forbindelse bekræfte, at alle forpligtelser er registreret og medtaget i disse regnskaber, herunder forpligtelser vedrørende miljø- og samfundsspørgsmål, for så vidt disse må formodes at indvirke på en virksomheds finansielle stilling.

ØSU er enig i, at større virksomheders sociale adfærd bør revideres, og tilslutter sig ligeledes, at dette ikke kun bør omfatte det fysiske miljø, men også fx beskæftigelsespraksis. Dette forudsætter imidlertid helt klart en anden ekspertise end den egentlige regnskabsrevision, således at dette arbejde ikke behøver at påhvile den »lovpligtige« revisor.

4.1.7. Revisionsprotokollen (3.39-3.46)

ØSU mener, at man bør støtte arbejdet i det udvalg for international revisionspraksis, som er nedsat under International Federation of Accountants (IFAC).

4.2. Den lovpligtige revisors stilling (4.1-4.36)

4.2.1. Den lovpligtige revisors kompetence (4.1-4.6)

ØSU mener, at det ottende direktiv⁽¹⁾ bør tilpasses efter anbefalingerne i grønbogen og henstillingerne fra den i pkt. 2.1 omtalte konference, som ændret efter høringsprocessen. Tilpasningerne bør imidlertid gælde områder, som ikke er omfattet af selvregulering.

ØSU foreslår, at man ofrer større opmærksomhed på praktikuddannelse og vedvarende faglig uddannelse. ØSU slår til lyd for tættere samordning, når det gælder pensum i revisoruddannelserne, og noterer sig, at Kommissionen agter at overveje muligheden af at oprette et stående udvalg for revisoruddannelse.

(¹) Se fodnote 1, s. 1.

4.2.2. Den lovpligtige revisors uafhængighed (4.7-4.28) — Definition på uafhængighed

ØSU understreger betydningen af, at revisoren er uafhængig — og fremtræder som sådant.

ØSU erkender imidlertid — lige som grønbogen gør det — at der ikke hersker klar enighed om en række spørgsmål, fx revisors øvrige tjenesteydelser. ØSU noterer sig og bifalder Kommissionens erklæring om, at revisoren bl.a. »ikke (må) tage del i udarbejdelsen af klientens regnskaber«. Revisoren bør ikke være involveret i ledelsen eller beslutningstagningen i den virksomhed, hvis regnskaber han reviderer.

ØSU erkender, at revisoren eventuelt kunne spille en mere direkte rådgivende rolle mht. procedurer og regnskabsforberedelse, når der er tale om mindre virksomheder med begrænset regnskabssektore.

ØSU ville finde det på sin plads, om revisorerhvervet foreslog et fælles sæt af hovedprincipper vedrørende uafhængighed. ØSU tilslutter sig derfor Kommissionens foreløbige konklusion om, at det fælles sæt af hovedprincipper om uafhængighed, som Fédération des Experts Comptables Européens har påtaget sig at udarbejde, bør gennemgås af et foreslået nyt teknisk underudvalg under revisionsdirektivernes kontaktvalg. ØSU finder det imidlertid altafgørende, at det tekniske underudvalg kommer til at omfatte repræsentanter for en bred vifte af berørte parter, herunder såvel reviderede organer som brugere af reviderede regnskaber.

4.2.3. Den lovpligtige revisors stilling i virksomheden — Den lovpligtige revision og virksomhedens ledelse (4.18-4.28)

ØSU erkender, at revisionsudvalg kan være nyttige. Enhver lovgivning herom må imidlertid være fleksibel mht. national praksis. ØSU er enig i, at tiden endnu ikke er inde til at lovgive.

ØSU erkender betydningen af den interne revisionsfunktion, men går ikke ind for bindende lovgivning på dette område.

Efter ØSU's opfattelse bør der fastlægges klare EU-retningslinjer vedrørende virksomhedsledelse, før man begynder at anvende principper for virksomhedsledelse på revisionen.

4.2.4. Myndighedernes og erhvervssammenslutningernes rolle Kvalitetskontrol (4.29-4.36)

ØSU deler Kommissionens synspunkter.

4.3. Revisorens civile ansvar (5.1-5.7)

ØSU erkender, at dette spørgsmål har stor betydning for revisorerhvervet. Samtidig erkender det, at medlemsstaternes retlige traditioner på området er temmelig forskellige. Da alle medlemsstater imidlertid er nødt til at tage spørgsmålet op, foreslås det ikke des mindre, at man går frem efter en samordnet strategi. ØSU ville betragte det som noget positivt, hvis revisorerhvervet og Kommissionen kunne fremlægge konkrete forslag i fællesskab. ØSU er enig i, at ansvarets omfang bør afspejle graden af forsømmelighed. ØSU bifalder Kommissionens forslag om at undersøge forskelle mellem medlemsstaternes retssystemer.

Spørgsmålet om fagligt ansvar bør i denne forbindelse undersøges nøjere.

4.4. Lovpligtig revision i små virksomheder (6.1-6.7)

ØSU erkender, at der må tilvejebringes en balance mellem på den ene side pålæggelsen af ekstra byrder på mindre virksomheder og på den anden side ønsket om at sikre, at alle virksomheder fremlægger retvisende regnskaber. ØSU mener, at der bør stilles krav om en egentlig revision af virksomhedsregnskaber, og er enig med Kommissionen i, at der ikke bør gøres en undtagelse for mellemstore virksomheder. Småvirksomheder bør imidlertid ikke pålægges et krav om, at den obligatoriske revision skal foretages af en kvalificeret fagmand.

Omkostningsbyrden i forbindelse med andre spørgsmål, som tages op i grønbogen — fx virksomhedsledelse og miljø- og samfundsrevision — må formodes at blive uforholdsmæssigt stor for mindre virksomheder. Disse krav bør ikke gælde for små virksomheder.

4.5. Koncernrevisionsordninger (7.1-7.4)

Spørgsmålet bør behandles mere indgående.

ØSU erkender, at national lovgivning kan spænde ben for koncernrevisionen. Kommissionen bør overveje muligheden af en EU-lovgivning om adgangen til information i koncerner.

4.6. *Den frie etableringsret og friheden til at levere tjenesteydelser (8.1-8.13)*

4.6.1. *Enkeltpersoners frie etableringsret og frihed til at tilbyde tjenesteydelser (8.3-8.5)*

ØSU finder, at en nærmere analyse er påkrævet på dette område.

ØSU er generelt enig med Kommissionen; dog kan det ikke se formålet med bemærkningerne om uddelegering.

4.6.2. *Revisionsselskabers frie etableringsret og frihed til at tilbyde tjenesteydelser (8.6-8.13)*

Det er klart, at den frie etableringsret ikke kan gennemføres fuldt ud, akkurat som tilfældet er med visse andre liberale erhverv, som fx advokater. Emnet kræver en mere indgående behandling. Måske er yderligere lovgivning nødvendig.

Bruxelles, den 26. februar 1997.

Tom JENKINS

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om en informationsprocedure med hensyn til standarder og forskrifter (kodificeret version)«

(97/C 133/02)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 13. februar 1997 under henvisning til EF-traktatens artikel 100 A at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Industri, Handel, Håndværk og Tjenesteydelser, som udpegede Leopold Maurer til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 7. februar 1997.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 343. plenarforsamling af 26. og 27. februar 1997, mødet den 26. februar 1997, med 89 stemmer for og 2 imod, mens 4 stemte hverken for eller imod, følgende udtalelse.

ØSU har foretaget en grundig gennemgang af kommissionsdokumentet og konstateret, at der er tale om en kodificering uden indholdsmæssige ændringer eller tilføjelser. Da en kodificering under alle omstændigheder udgør en lettelse for brugeren, bifalder ØSU Kommissionens forslag.

Bruxelles, den 26. februar 1997.

Tom JENKINS

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om maskiner (kodificeret udgave)«

(97/C 133/03)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 14. februar 1997 under henvisning til EF-traktatens artikel 100 A at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Industri, Handel, Håndværk og Tjenesteydelser, som udpegede Wolfgang Burkhard til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 7. februar 1997.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 343. plenarforsamling af 26. og 27. februar 1997, mødet den 26. februar 1997, med 90 stemmer for og 1 imod, mens 2 stemte hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. Med udgangspunkt i tanken om »Borgernes Europa« lægger Kommissionen særlig vægt på fællesskabsrettens forenkling og klarhed og dermed på lovgivningens almindelige forståelighed. Nødvendigheden af til stadighed at tilpasse retsakterne efter den hastige udvikling i praksis harmonerer ikke med denne målsætning.

1.2. Kommissionen har derfor med afgørelse af 1. april 1987 pålagt sine tjenestegrene at foretage en konstitutiv og officiel kodifikation af retsakterne senest efter den tiende ændring af dem, men om nødvendigt endnu tidligere. I den forbindelse må der ikke foretages nogen substansændringer af de pågældende retsakter.

1.3. I konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Edinburgh i december 1992 understregedes betydningen af den konstitutive og officielle kodificering, fordi den bidrager til retssikkerheden.

1.4. Det foreliggende kodificeringsforslag samler det hidtidige direktiv 89/392/EØF og de tre ændringsretsakter hertil i ét nyt direktiv. Forslaget indeholder ingen substansændringer af de kodificerede retsakter.

2. Resumé af Kommissionens forslag

2.1. Ud over en begrundelse for kodificeringen rummer direktivforslagets 79 sider en ordret gengivelse af Rådets direktiv 89/392/EØF af 14. juni 1989, hvor bestemmelserne fra Rådets ændringsdirektiver 91/368/EØF af 20. juli 1991, 93/44/EØF af 14. juni 1993 og 93/68/EØF af 22. juli 1993 er blevet indarbejdet på de relevante steder. Derefter følger bilag I-VII, der fastsætter sikkerheds- og sundhedskrav samt bestemmelser om kontrol og mærkning. I to nye bilag — VIII og IX — foretages en sammenligning mellem direktiv 89/392/EØF og det foreliggende direktiv.

2.2. Kodificeringsforslaget er baseret på en konsolideret udgave af direktiv 89/392/EØF og ændringsdirektiverne hertil. Denne konsoliderede udgave er blevet udarbejdet på forhånd af Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer ved hjælp af det edb-system, som er nævnt i konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Edinburgh.

2.3. Forslaget indeholder ingen substansændringer af de kodificerede retsakter, og de eneste formelle ændringer er dem, der kræves af selve kodifikationen.

3. Forslag

3.1. Da indholdet af de retsakter, som er omfattet af kodificeringen, overtages helt uden substansændringer, inklusive eventuelle fejl (fx har man i den tyske version glemte tegnsætningen i bilag IV.A.9: »Pressen, einschliesslich Biegepressen, für ...«), ville det måske ved lejlighed være på sin plads med et redaktionelt eftersyn.

3.2. Det forekommer ikke hensigtsmæssigt at bibeholde en bestemmelse, som refererer til Kommissionens aktiviteter før den 1. januar 1994. Det foreslås derfor at lade artikel 13, stk. 2, udgå helt. I så fald må også referencen til artikel 13, stk. 4, i direktiv 89/392/EØF korrigeres i sammenligningstabellen.

3.3. Ifølge artikel 14, stk. 2, gælder henvisninger til de ophævede direktiver som henvisninger til det nye direktiv og læses i henhold til sammenligningstabellen i bilag IX (i den tyske version må »Massnahmen« skulle læses som »Massgabe«). I bilag IX sammenlignes der imidlertid kun med det ophævede direktiv 89/392/EØF og ikke med de øvrige ophævede direktiver. Det foreslås derfor, at man i bilag IX også sammenligner det foreliggende direktiv med de ophævede direktiver 91/368/EØF, 93/44/EØF og 93/68/EØF.

3.4. I det indledende punktum i bilag I, bilag V, bilag VI og bilag VII skal henvisningen til artikel 1, stk. 2, litra a), og artikel 1, stk. 2, litra b), berigtiges.

4. Konklusioner

4.1. ØSU bifalder principielt ethvert tiltag fra Kommissionens side i retning af konstitutiv og officiel kodifikation af retsakter, som er blevet uoverskuelige som følge af gentagne ændringer. På den måde bliver det lettere at forstå — og i sidste instans også at overholde — EU's retsakter.

4.2. De kodificerede retsakter har på et tidligere tidspunkt hver især været forelagt ØSU til udtalelse og er alle blevet godkendt med stort flertal. Allerede i den

forbindelse er der blevet slået til lyd for en kodificering af de pågældende retsakter⁽¹⁾.

4.3. Selv om der er temmelig mange undtagelser fra det foreslåede direktivs anvendelsesområde, garanterer denne tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om maskiner ikke des mindre et højt sikkerhedsniveau i forbindelse med anvendelsen af maskinen, og samtidig tilsikres fri bevægelighed for og ibrugtagning af maskiner, som opfylder direktivets sikkerheds- og sundhedskrav.

5. ØSU tilslutter sig derfor Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om maskiner i den foreliggende, kodificerede form.

⁽¹⁾ Udtalelse af 26. maj 1992 om KOM(91) 547 endelig udg. — EFT nr. C 223 af 31. 8. 1992.

Bruxelles, den 26. februar 1997.

Tom JENKINS

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 93/75/EØF om mindstekrav til skibe, som er på vej til eller fra Fællesskabets søhavne med farligt eller forurenende gods«

(97/C 133/04)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 17. oktober 1996 under henvisning til EF-traktatens artikel 84, stk. 2, at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Transport og Kommunikation, som udpegede Eduardo Chagas til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 12. februar 1997.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 343. plenarforsamling af 26. og 27. februar 1997, mødet den 26. februar 1997, med 98 stemmer for og 2 imod følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. Formålet med direktiv 93/75/EØF⁽¹⁾ er at indføre et særligt indberetningskrav for skibe og derved forbedre forebyggelsen af og intervention i forbindelse med omstændigheder til søs, som kan føre til ulykker, hvori

er impliceret skibe, som transporterer farligt eller forurenende gods.

1.2. Direktivet drejer sig primært om den anmeldelsesprocedure, som skal benyttes af skibe, der transporterer farligt gods i bulk eller i emballeret form, samt hvilke oplysninger de kompetente myndigheder skal modtage. I henhold til direktivet skal de berørte skibe tilstille havnemyndighederne oplysninger vedrørende skibet og dets last; de skal benytte sig af lodstjenesterne og give lodserne nøje information om skibet og dets last,

⁽¹⁾ Rådets direktiv 93/75/EØF om mindstekrav til skibe, som er på vej til eller fra Fællesskabets søhavne med farligt eller forurenende gods (EFT nr. L 247 af 5. 10. 1993, s. 19). ØSU's udtalelse: EFT nr. C 329 af 30. 12. 1989, s. 20.

lodserne skal underrette havnemyndighederne, hvis de konstaterer mangler, som kan påvirke skibets sikre sejlads, og kyststaterne forpligtes til altid at underrette alle fartøjer i deres territorialfarvande om, at der i deres farvande findes fartøjer, hvorom det vides, at de transporterer farligt gods, der kan være til fare for anden skibsfart.

1.3. Direktiv 93/75/EØF indfører endvidere i artikel 12 et udvalg bestående af repræsentanter for medlemsstaterne, der skal bistå Kommissionen i fremtidige ændringer af direktivet med henblik på at:

- lade senere ændringer, der er sket i den internationale konvention, koderne og resolutionen i artikel 2, gælde for direktivet og
- tilpasse gennemførelsen af dette direktiv til den videnskabelige og tekniske udvikling uden at udvide dets anvendelsesområde.

1.4. Direktiv 93/75/EØF blev ændret første gang ved Kommissionens direktiv 96/39/EF⁽¹⁾ med det formål i overensstemmelse med artikel 11 at anvende de efterfølgende ændringer i den internationale konvention og de internationale koder og resolutioner, der er nævnt i artikel 2, litra e), f), g) og h).

1.5. Ifølge Kommissionen opfylder det pågældende forslag til Rådets direktiv tre væsentlige formål:

- at udvide anvendelsesområdet for direktiv 93/75/EØF (som ændret ved direktiv 96/39/EF) til transport ad søvejen af bestrålet nukleart brændsel, plutonium og højradoaktivt affald beholdere om bord på skibe. For at nå dette mål kræves det, at IMO's INF-kode⁽²⁾ (resolution A.748(18) vedtaget den 4. november 1993) udtrykkeligt medtages i listen over internationale tekster i artikel 2;
- at supplere oplysningerne i bilagene til direktivet i lyset af udviklingen i international lovgivning;
- at lette tilpasningen af disse bilag til udviklingen i international lovgivning ved anvendelse af komitologiproceduren.

2. Resumé af kommissionsdokumentet

2.1. For at afhjælpe manglen på specifikke bestemmelser for transport ad søvejen af visse radioaktive

⁽¹⁾ Kommissionens direktiv 96/39/EF af 19. juni 1996, der ændrer direktiv 93/75/EØF om mindstekrav til skibe, som er på vej til eller fra Fællesskabets søhavne med farligt eller forurenende gods (EFT nr. L 196 af 7. 8. 1996, s. 7).

⁽²⁾ Resolution A.748(18) vedrørende koden for sikkerhedsbestemmelser for transport af bestrålet nukleart brændsel, plutonium og stærkt radioaktivt affald i beholdere om bord på skibe (INF-koden).

materialer fra den nukleare industri vedtog den internationale søfartsorganisation (IMO) den 4. november 1993 resolution A.748(18), kendt som INF-koden.

2.1.1. I resolution A.790(19) besluttede IMO at undersøge, om der i en revideret udgave af INF-koden burde tages hensyn til yderligere aspekter, herunder visse operationelle aspekter.

2.1.2. I direktiv 93/75/EØF af 13. september 1993 kunne der ikke tages hensyn til INF-koden, idet den først blev vedtaget halvanden måned senere. Følgelig bør INF-koden — for fuldstændighedens skyld og i betragtning af kodens målsætninger — udtrykkeligt medtages i listen over internationale tekster i artikel 2 i direktiv 93/75/EØF.

2.2. Bilag I i direktiv 93/75/EØF indeholder en liste over de oplysninger, som skal gives til de kompetente myndigheder. Bilag II opregner listen over oplysninger, sikkerhedsudstyr og dokumenter, som skibets kaptajn skal give lodsen, når denne går ombord.

2.2.1. Det foreslås, at der i bilag I og II indføres pligt til at anføre IMO-identifikationsnummeret. Det foreslås endvidere at supplere bilag II ved at nævne sikkerhedsudstyr og -certifikater, der er omfattet af en række internationale instrumenter, herunder forskrifter vedrørende det globale maritime nød- og sikkerhedssystem (GMDSS).

2.3. Med henblik på gøre det lettere at tilpasse bilagene til nye udviklinger i international lovgivning foreslås det at supplere artikel 11 i direktiv 93/75/EØF for at muliggøre en senere ændring af bilagene til direktivet i lyset af den relevante udvikling i international ret på området maritim sikkerhed og beskyttelse af havmiljøet i overensstemmelse med den fremgangsmåde, der er fastsat i artikel 12.

3. Generelle bemærkninger

3.1. I overensstemmelse med ØSU's tidligere udtalelser, herunder især dets udtalelse om Kommissionens meddelelse om en fælles politik for sikkerhed til søs⁽³⁾, hilser ØSU det her omtalte direktivforslag velkommen.

⁽³⁾ Kommissionens meddelelse om en fælles politik for sikkerhed til søs, KOM(93) 66 endelig udg. ØSU's udtalelse: EFT nr. C 34 af 2. 2. 1994, s. 47.

3.2. Skønt visse krav vedrørende transport af radioaktive materialer allerede var indeholdt i IMDG-koden⁽¹⁾, har IMO med sin resolution A.748(18) udarbejdet en liste over krav til design af og udstyr på skibe, der transporterer denne type materialer.

3.3. ØSU er af den opfattelse, at omfanget af transport af radioaktivt materiale ad søvejen er tiltagende, og at EU-medlemsstaternes holdning til denne type transport er yderst vigtig. Det er derfor fuldt ud berettiget, at der henvises til INF-koden i artikel 2 i direktiv 93/75/EØF.

3.3.1. ØSU mener desuden, at det bør overvejes grundigt at udvide anvendelsen af direktiv 93/75/EØF, som ændret ved det her omhandlede direktiv, således at det ikke alene gælder for skibe, som er på vej til eller fra Fællesskabets søhavne, eller som ligger for anker i en medlemsstats territorialfarvand, men også alle skibe, der er i transit i medlemsstaternes territorialfarvande.

3.4. Tildelingen af et IMO-identifikationsnummer til alle passagerskibe med en bruttotonnage på 100 t eller derover og til alle lastskibe med en bruttotonnage på 300 t og derover ses som et positivt tiltag, der gør det muligt at spore et skib uafhængigt af et eventuelt

⁽¹⁾ Den internationale kode for søtransport af farligt gods, IMDG-koden, vedtaget som IMO-resolusion A.716(17) den 6. november 1991.

ejerskifte. ØSU bifalder ligeledes, at identifikationsnummeret nævnes i bilag I og II.

3.5. Anvendelsen af komitologiproceduren gør det nemmere at holde trit med udviklingen i den internationale lovgivning. For tiden sker der en meget hastig udvikling på områderne maritim sikkerhed og beskyttelse af havmiljøet. Det virker derfor hensigtsmæssigt at tilføje en sætning til artikel 11 i direktivet.

4. Særlige bemærkninger

4.1. Artikel 1

4.1.1. I teksten efter »til litra c) tilføjes følgende« ville det være bedre at erstatte ordene »og« og »defineret« med hhv. »inklusive« og »beskrevet«.

4.1.2. Under punkt 2 bør udtrykket »international ret« erstattes af »internationale konventioner, koder og resolutioner«.

4.2. Bilag II, afsnit C

4.2.1. I den kontrolliste, der skal udleveres til lodsen, og som er anført i bilag II, afsnit C, er flere af certifikaterne og andre slags dokumenter ikke benævnt korrekt. Hele listen bør derfor revideres med henblik på at anvende IMO-betegnelserne.

4.2.2. Ved krav om certifikater og oplysninger bør der anføres en tydelig IMO-reference.

Bruxelles, den 26. februar 1997.

Tom JENKINS

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets beslutning om fremme af sikker og bæredygtig mobilitet«

(97/C 133/05)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 14. februar 1997 under henvisning til EF-traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Transport og Kommunikation, som upegede Josy Konz til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 12. februar 1997.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 343. plenarforsamling af 26. og 27. februar 1997, mødet den 26. februar 1997, med 94 stemmer for, 1 imod og 2 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. Kommissionen foreslog allerede i sin meddelelse af 6. juli 1994 til Rådet og Parlamentet (SEK(94) 1106), at man én gang for alle nedfældede et retsgrundlag for konto B2-704, eftersom bevillingerne siden 1993 regelmæssigt har oversteg tærsklen på 5 mio. ecu.

1.1.1. Konto B2-704 skal sætte Kommissionen i stand til at deltage i finansieringen af den i meddelelsen om den fælles transportpolitik's udvikling (KOM(92) 494 endelig udg.) beskrevne fællesskabsstrategi med henblik på at sikre en bæredygtig og sikker mobilitet for alle personer og varer.

1.1.2. Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og ikke mindst Rådet har udtalt sig positivt om forslagens væsentligste elementer.

1.2. Kommissionen finder det hensigtsmæssigt at gøre det samme for konto B2-702 »Transportsikkerhed«, idet bestemmelserne om tilskud fra denne konto ligner bestemmelserne for konto B2-704.

1.3. De fleste af de udgifter, der betales med bevillinger fra disse to konti, vedrører punktvisse foranstaltninger, som forbereder Kommissionens initiativer til retsakter, eller som er nødvendige for at Kommissionen kan udøve sin rolle som traktatens vogter.

1.3.1. F.eks. kræver gennemførelsen af Fællesskabets transportlovgivning ofte, at Kommissionen foretager en særlig overvågning af et eller andet aspekt. Disse punktvisse foranstaltninger er ikke i sig selv så vigtige, at de kræver et specifikt retsgrundlag. Det samme gælder pilotprojekter.

1.4. Forslaget til Rådets beslutning sigter dog på vigtige foranstaltninger, som Kommissionen kan tænkes at iværksætte for at gennemføre og udvikle den fælles transportpolitik og fremme transportsikkerheden.

1.4.1. Forslaget vedrører således kun en del af de midler, som finansmyndighederne hvert år indsætter på de to konti.

1.4.2. De foranstaltninger, som Kommissionen opregner, er i alt væsentligt veldefinerede, men samtidig meget forskellige og gennemføres oftest af tredjemand, som regel internationale offentlige eller private organisationer, der bidrager til gennemførelsen af og et bedre kendskab til Fællesskabets målsætning inden for transport eller gennemførelsen af denne.

1.4.3. Finansieringen af disse operationer består oftest i støtte, som ikke overskrider 50 % af projektets samlede omkostninger.

1.4.4. Andre foranstaltninger kan dog udføres direkte af Kommissionen selv.

2. Generelle bemærkninger

2.1. ØSU er enig med Kommissionen i, at Fællesskabets udgifter til videreudvikling af den fælles transportpolitik, navnlig hvad angår »etablering og udvikling af en fælles bæredygtig transportpolitik« og »transportsikkerhed« via de to konti B2-704 og B2-702, skal have et retsgrundlag.

2.2. Hidtil er bevillingerne fra førnævnte konti blevet anvendt til støtte til foranstaltninger uden et retsgrundlag, der var godkendt af Rådet.

Efter ØSU's opfattelse bør den foreliggende beslutning tilskynde Kommissionen til at anvende de af Parlamentet tildelte bevillinger mere intensivt og målrettet for hurtigst

muligt at få løst de problemer, der er knyttet til transport af personer og varer ⁽¹⁾.

2.3. Det er vigtigt for ØSU, at Kommissionen har såvel de nødvendige bevillinger som det nødvendige retsgrundlag til sin rådighed for at kunne føre de i

⁽¹⁾ Se navnlig ØSU's udtalelser om:

- grønbogen »Mod fair og effektiv prissætning på transportområdet« (EFT nr. C 56 af 24. 2. 1997, s. 31)
- grønbogen om transportens indvirkning på miljøet (EFT nr. C 313 af 30. 11. 1992, s. 40)
- »Telematiksystemer i den intermodale transport i en paneuropæisk kontekst« (EFT nr. C 66 af 3. 3. 1997, s. 27)
- grønbogen »Borgernes transportnet« (EFT nr. C 212 af 27. 7. 1996, s. 77)
- »Fællesskabets retningslinjer for udvikling af det trans-europæiske transportnet« (EFT nr. C 397 af 31. 12. 1994, s. 23)
- »Interoperabilitet i det europæiske jernbanenet for højhastighedstog« (EFT nr. C 397 af 31. 12. 1994, s. 8).

Bruxelles, den 26. februar 1997.

forslagets artikel 2 og 3 nævnte foranstaltninger ud i livet.

Det er i alles interesse, at Kommissionen kan indhente kompetente vurderinger via uafhængige internationale faglige undersøgelser og studier i forbindelse med tildeling af tilskud.

2.4. Endelig bifalder ØSU de obligatoriske bestemmelser i artikel 4, ifølge hvilke den endelige betaling først følger efter en grundig kontrol af det udførte arbejde under hensyntagen til de forpligtelser, modtageren ifølge sin kontrakt har påtaget sig, samt økonomiske og forvaltningsmæssige principper.

3. Konklusion

ØSU imødeser med stor forventning Kommissionens beretning om anvendelsen af midler samt en vurdering af, hvorledes de har bidraget til gennemførelse af Fællesskabets målsætning — første gang i år 2001 (jf. artikel 6 i kommissionsforslaget).

Tom JENKINS

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens meddelelse: "Forske for fremtiden — europæisk forskning i borgernes tjeneste"«

(97/C 133/06)

Kommissionen besluttede den 5. september 1996 under henvisning til EU-traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Energi, Kernekraft og Forskning, som udpegede Giannino Bernabei til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 5. februar 1997.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 343. plenarforsamling af 26. og 27. februar 1997, mødet den 26. februar 1997, med 97 stemmer for, 1 imod og 2 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Det Økonomiske og Sociale Udvalgs henstilling

ØSU henviser til følgende:

1.1. Kommissionens indledende retningslinjer for det femte rammeprogram⁽¹⁾, medlemsstaternes umiddelbare reaktioner og nylige erklæringer fra Europa-Parlamentet, IRDAC, ESTA og Den Europæiske Videnskabs sammenslutning, hvor der sættes fokus på den europæiske forsknings stærke og svage sider, som allerede er anført i evalueringerne af tidligere rammeprogrammer.

1.2. Den europæiske forsknings positive bidrag til inddragelse af det videnskabelige samfund, hvorved der er tilvejebragt 100 000 tilfælde af samarbejde mellem virksomheder samt til fremskridtene inden for forskellige højteknologisektorer.

1.3. Markedets globalisering og det stigende tempo i innovationen, som har givet øjeblikkelig, udbredt adgang til nye teknologier, og som fører til hurtig forældelse af teknologierne.

1.4. Mangelen på en fælles strategi inden for en ramme, der hænger sammen med EF's politik på andre områder, og som kunne sætte EF i stand til at tage udfordringen fra de største konkurrenter op via fælles forskningsindsats og hurtigere overgang fra forskning til innovation og videre til markedsføring.

1.5. Den europæiske forsknings store svagheder i henseende til effektivitet, inddragelse, markedsklargøring og teknologisk samhörighed.

1.6. De stadig større vanskeligheder ved at gennemføre EF's forskningspolitik, som skyldes tiltrædelse af nye medlemsstater og beslutningsprocedurernes knop-skydning.

1.7. De europæiske forskningsudgifter, som svarer til 2 % af BNP, og som fordeles sig således: 9 % til europæiske, ikke-EF-forskningspolitikker, 4 % til rammeprogrammet og 87 %, som medlemsstaterne selv fordeles.

1.8. Det deraf følgende behov for at igangsætte en større nyvurdering af rammeprogrammets lineære forskningsmodel; en sådan vurdering vil kaste lys over den generelle mangel på koordinering og strategiske scenarier, og sætte fokus på det umulige i at fortsætte med den nuværende form for spredt fægtning i indsatsen, ikke mindst på baggrund af EU's kommende udvidelse og medlemsstaternes og EF's begrænsede finansielle muligheder.

1.9. Behovet for at tilvejebringe passende løsninger på borgernes behov i henseende til beskæftigelse, livskvalitet og det europæiske systems konkurrenceevne.

ØSU fremsætter følgende henstillinger:

1.10. Ihærdig higen efter innovative forslag, som er i stand til at vinde opbakning og opnå politisk støtte fra alle dem, der er involveret i forskningen, omkring en række strategiske målsætninger på mellemlang og lang sigt.

1.11. En ny filosofi, som bygger på et integreret system, der forhindrer en spredning af de begrænsede ressourcer, ved at der tilvejebringes synergier mellem den europæiske forskning, EF-forskningen og større FTU-projekter, hvor medlemsstaterne anser fælles indsats for vigtig.

⁽¹⁾ KOM(96) 332 af 10. 7. 1996 og KOM(96) 595 af 20. 11. 1996.

1.12. Man må ikke nøjes med blot at pynte på EF's rammeprogram og lade det henstå uændret i henseende til grundlæggende form, forvaltningsprocedurer, beslutningsprocedurer og grundlæggende beslutninger.

1.13. Fuldstændig gennemførelse af afsnit XV i traktaten om Den Europæiske Union med særlig henblik på artikel 130 K, 130 L og 130 N som en integrerende del af rammeprogrammet.

1.14. En gennemgribende revision af den europæiske forskning med hensyn til strategiske scenarier, identificering af prioriteter, nye strukturer, større fleksibilitet, bedre adgangsmuligheder, en mere klar ansvarsfordeling og evaluering af resultater, en bedre forvaltning, forenklede procedurer og mere effektive støttemekanismer.

1.15. Udvikling af et gunstigt finansielt og fiskalt miljø for immaterielle investeringer i forskning og uddannelse.

ØSU slår til lyd for følgende:

1.16. Øjeblikkelig gennemførelse af en europæisk teknologi- og industrievalueringsmekanisme med et netværk til systematisk udveksling af standardiseret information, som har relevans for EU's forskning og teknologiske innovation samt nøgletal, som giver en samlet oversigt over de tiltag, der tages i hver medlemsstat og af Den Europæiske Union.

1.17. Brug af en bottom up-metode, der er baseret på disse scenarier, ved udvælgelsen af områder, som skal prioriteres; man bør koncentrere sig om de områder, hvor EF-forskningen kan yde et væsentligt bidrag til løsning af de problemer vedrørende samfundet, virksomhederne og borgerne, som anføres i punkt 6.11.2.

1.18. De kommende rammeprogrammer må have struktur som en pyramide med horisontale aktioner som udgangspunkt, tværsektoriel forskning og tværteknologisk problemløsning i midten og i toppen større prioriterede projekter med »åben variabel geometri«. Der skal være tale om projekter af strategisk interesse for Europas konkurrenceevne, beskæftigelsen og sociale anliggender.

1.19. Hele forskningsindsatsen skal samles gennem en integreret indfaldsvinkel, som i hvert enkelt forskningsprojekt fremmer samspillet med de strategiske emneområder og horisontale aktioner.

1.20. EF's konkurrencepolitik skal gøres forenelig med målet om at gøre den innovative teknologiske indsats konkurrencedygtig på internationalt plan; der må det endelige mål anses for vigtigere end ren og skær regelloverholdelse.

1.21. Fremme af vigtige strategiske projekter ved hjælp af gennemførelse af bestemmelserne i artikel 130 K, 130 L og 130 N. Endvidere må der tilvejebringes en reel juridisk og institutionel ramme, et garanteret, erklæret system med incitament, ordninger til beskyttelse af industriel ejendomsret samt en pakke, som sikrer balance i henseende til geopolitik, økonomi og samhørighed.

1.22. Fastlæggelse af et begrænset antal problemløsningsområder, som skal føre til en bedre strømlining og målretning hen imod fælles prioriteter, som hænger sammen med større strategiske projekter. Herigennem skal der skabes bedre sammenhæng med de eksisterende særprogrammer og med en bred vifte af forskningsindsatsen. Målet skal være at fremskynde resultat anvendelsen og at øge offentlighedens forståelse for EF-merværdien.

1.23. Horisontale aktioner, der skal anses som en fælles pool af ressourcer med automatisk sammenkobling med større fælles projekter og med problemløsningsindsatsen, således at der skabes et systematisk bånd mellem SMV og EF's FTU-indsats via én enkelt adgangsprocedure. Det samme forhold bør opnås mellem den akademiske verden, det videnskabelige samfund og erhvervslivet gennem programmer for udveksling af menneskelige ressourcer samt med omverdenen i form af internationalt samarbejde.

1.24. Integrering på samtlige forskningsniveauer af fremme- og demonstrationsinstrumenter, da disse er integrerende led i det dynamiske samspil mellem forskning, innovation og marked.

1.25. Bedre samordning af den europæiske forskning med samarbejdsinstrumenter i europæiske tredjelande og med strukturfondsstøtte til innovation samt med de øvrige EF-instrumenter inden for uddannelsespolitik, samarbejde og eksterne forbindelser, herunder især TACIS, PHARE og MEDA.

1.26. En omhyggelig revision af Kommissionens interne organisering bl.a. gennem oprettelse af samordningsenheder inden for forskningsstrukturen samt på andre felter.

1.27. Mere fleksible, enkle og gennemsigtige adgangs- og forvaltningsprocedurer med tre ensartede procedurer for pyramidens aktionsniveauer. I særdeleshed må der forefindes én enkelt adgangsprocedure for hver af de tre horisontale aktioner tillige med ledsageforanstaltninger, som skal berede vejen for forslag, der er målrettet mod prioriterede områder inden for problemløsningsforskningen og/eller større projekter af fælles interesse.

1.28. Større bevillinger til EF-forskning, så der opnås garanti for en sikker finansiell fremtid for

flerårige programmer samt for andre politikker med F&U-islæt.

1.29. Mere rationel udnyttelse af rammeprogrammets midler, som kan tilvejebringe en kritisk masse for pyramidens top, større fleksibilitet med hensyn til niveauet af EF-inddragelse i problemløsningsforskningsaktiviteterne — som krævet i GATT-aftalerne — samt tildeling af en større andel af de samlede bevillinger til horisontale aktioner.

2. Indledning

2.1. Hvert af de fire på hinanden følgende rammeprogrammer har udgjort et afgørende skridt fremad i EF's forskning. Målene er blevet skærpet hen ad vejen og ressourcerne forøget klækkeligt. Årsbudgettet er hævet fra 380 mio. ecu i 1981 til 3,2 mia. ecu i 1996.

2.2. Rådets og Europa-Parlamentets beslutning om at afsætte dobbelt så mange bevillinger til det fjerde rammeprogram som til det tredje kunne ikke være taget, hvis ikke et betydeligt flertal af de vigtigste forskningsaktører og -brugere samt befolkningen i bred forstand havde været overbevist om effektiviteten af EF's forskningssystem.

2.3. Da udkastet til det femte rammeprogram er på trapperne (forslagenes formelle præsentation er berammet til marts/april 1997), har Kommissionen fremlagt nogle indledende overvejelser i to nyligt udsendte meddelelser: »Forske for fremtiden: europæisk forskning i borgernes tjeneste«⁽¹⁾ og »Mod femte rammeprogram: nye punkter til debatten om retningslinjerne«⁽²⁾.

2.4. Samtidig tog medlemsstaterne hul på en intern debat om deres egen holdning. Europa-Parlamentet har også vedtaget en betænkning om forskning i det 21. århundrede. Desuden har IRDAC, ESTA og Den Europæiske Sæmmenslutning for Videnskab lavet studier over emnet.

2.5. Ved læsning af alle disse dokumenter opdager man, at der er tale om en vis enighed om den europæiske forsknings styrke og svage punkter. Disse punkter svarer stort set til analyserne af Kommissionens tidligere rammeprogrammer. ØSU har selv gentagne gange påpe-

get⁽³⁾ behovet for en fuldstændig omlægning af de europæiske forskningsprocedurer, så de bringes på linje med ændringerne i konkurrencen og internationaliseringen.

2.6. Disse analyser rummer således ikke meget, som ikke tidligere er anført — for mange år siden i visse tilfælde — angående manglerne i EF's vigtigste strategiske instrument for europæisk forskning og teknologisk udvikling, nemlig rammeprogrammet. Dog har man nu indset, at det ikke længere er muligt at udskyde en revision, hvis man vil øge den europæiske merværdi gennem et system, som står i de europæiske borgeres tjeneste, gennem fælles strategisk planlægning samt mere effektive og gennemsigtige procedurer til udformning, adgang og forvaltning.

3. EF-forskningens stærke sider

3.1. Den europæiske forskning har sat skub i integrationen af det europæiske videnskabelige samfund og derigennem — inden for de budgetmæssige grænser — været med til at øge EF's industrielle konkurrenceevne.

3.2. Gennem årene har øget inddragelse i de europæiske forskningsprogrammer af virksomheder, forskningscentre og de endelige brugere i forskellige EF-lande resulteret i, at der er etableret over 100 000 partnerskabsforbindelser på tværs af Europa, hvoraf mange senere er kommet til kommercielt udtryk.

3.3. Ubestridelige resultater på visse nøgleområder, såsom sekvensering af gærgenomet, parallelprocessorer, telekommunikationsstandarder og de første forsøg med kernefusion, har påvist det enorme potentiale, som ligger i forskningsprojekter, der kombinerer europæisk videnskabelig sagkundskab og koncentration af finansielle midler omkring målrettede projekter.

3.4. Den europæiske forskning har i høj grad bidraget til at udforme tekniske standarder i EU, som har ført til udvikling af kompatible systemer, og som giver større spillerum for fællesprojekter.

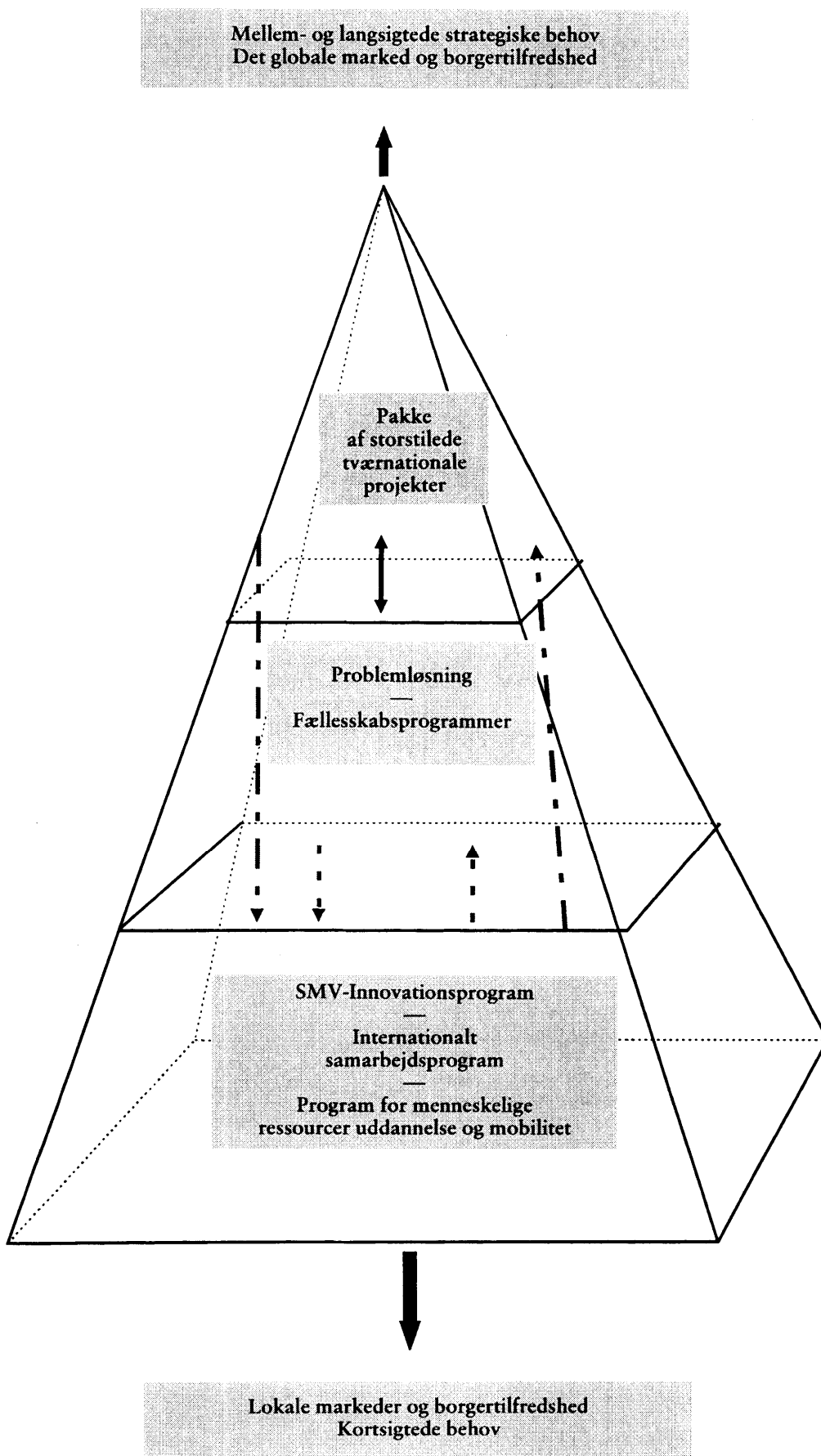
4. De svage punkter

4.1. Beslutningstagning: EU er vokset fra 10 til 15 medlemslande, og beslutningstagningsprocedurerne

⁽³⁾ EFT nr. C 18 af 22. 1. 1996 om samordning af politikken for forskning og teknologisk udvikling og udtalelse og EFT nr. C 212 af 22. 7. 1996 om forslag til afgørelse om anden tilpasning af afgørelse 1110/94/EF om rammeprogrammet for forskning, teknologisk udvikling og demonstrationsaktioner (1994-1998) (KOM(96) 12 endelig udg.).

⁽¹⁾ KOM(96) 332 af 10. 7. 1996.

⁽²⁾ KOM(96) 595 af 20. 11. 1996.

vedrørende rammeprogrammerne er steget tilsvarende: i øjeblikket findes der fire — proceduren for fælles beslutning om vedtagelse af rammeprogrammet, samrådsproceduren for godkendelse af særprogrammer, samarbejdsproceduren om fastlæggelse af regler for deltagelse, og procedurerne i EU-traktatens artikel 130 K, 130 L og 130 N. Denne indviklede metode fører til manglende effektivitet og forsinkelser, hvilket forskningspolitikens gennemførelse lider under. Hertil skal føjes Kommissionens årlige interne budgetprocedure, som er en evig kilde til konflikt mellem institutionerne. Regeringskonferencen bør benyttes til at forenkle denne mekanisme og reducere procedurerne uden at det går ud over gennemsigtigheden og det demokratiske islæt.

4.2. Samordningen mellem FTU og andre EF-politikker og mellem EF's og medlemsstaternes FTU-politikker er utilstrækkelig; det skorter på integration, som ville kunne nedbringe overlappinger og fremme samlingen af ressourcer og af strukturelle og videnskabelige færdigheder, som er en nødvendighed for at udgøre den kritiske masse, der er en forudsætning for, at systemet ligger på omgangshøjde med de vigtigste konkurrenters.

4.3. Anvendelsen af teknologier til at nå større strategiske mål, som imødekommer borgernes, virksomhedernes og samfundets behov, forudsætter flere ressourcer, så EF's indsats opnår en effektivitetstærskel; demonstration koster som hovedregel ti gange mere end forskning.

4.4. Subsidiaritet: Manglen på passende mekanismer som ramme omkring grundlæggende strategiske scenarier med sigte på koordinering og målretning af EF's og medlemslandenes forskning i retning af mål, som forudsætter en systematisk kollektiv indsats, har gjort det vanskeligt at iværksætte subsidiaritetsprincippet fuldt ud og dermed fastslå og lægge tilstrækkelig vægt på den merværdi, som vil kunne opnås i Europa. Den katalysatorrolle, som EF's rammeprogram spiller, kommer nemlig kun til udtryk, hvis der på de forskellige subsidiaritetsniveauer, under påvirkning af markedsefterspørgslen, mobiliseres tilstrækkeligt med ekstra midler, som skal ligge langt over det finansielle tilskud på 50 %. I realiteten udgør subsidiaritet og koordinering to sider af samme sag.

4.5. Effektivitet: Inden for EF-forskningen er der sket en voldsom vækst i det antal områder, som der ydes støtte til, og den lineære proces er stivnet, således at programmerne er blevet evighedsmaskiner. Dette øger

tendensen til, at programmerne bliver for brede og usmidige og til at de udvider deres arbejdsfelt. En anden hæmsko er, at det ikke er lykkedes at rationalisere de bureaukratiske og opsplittede forvaltningsstrukturer, som skærpes af manglen på hurtig, systematisk informationsudveksling, der ellers kunne sikre interoperabilitet, gennemsigtighed og synlighed. De forvaltningsmetoder, som bruges til særprogrammerne, er ikke blevet ajourført og er forblevet stort set uændrede siden det andet rammeprogram, selv om udgifterne og projektantallet er tredoblet. Udgifterne til administration og personale er herved steget så meget, at de udgør 7 % af det samlede forskningsbudget.

4.6. Deltagelse: De komplicerede procedurer for adgang til EF-forskning har gjort det vanskeligt for virksomheder (især SMV) og de endelige brugere at øge deres deltagelse og derigennem sikre, at forskningsaktiviteterne målrettes mod innovationer, som svarer til samfundets behov for nye produkter og processer. Imidlertid er mindre virksomheder og specielt mikrovirksomheder af livsvigtig betydning for bæredygtig vækst og for beskæftigelse inden for både nicheproduktionssektorer og »klassiske sektorer«. Inden for visse sektorer udvælges et meget lille antal af de foreslåede projekter til finansiering, og selv projekter af høj kvalitet afvises. Dette har i praksis ført til en voldsom stigning i udgifterne til forberedelse af forslag sammenlignet med de endelige udgifter til de godkendte projekter.

4.7. Markedsklargøring: Innovationsparadokset fremgår af uoverensstemmelsen mellem Europas videnskabelige potentiale og dets effektivitet i henseende til innovation. Det tager langt længere tid for de videnskabelige resultater og teknologiske landvindinger at blive udmøntet i industrielle og kommercielle succeser end i de konkurrerende lande, hvor kravet om investeringsrentabilitet i højere grad er med til at omsætte innovation i markedsklare produkter. Tallene for patenter, som er registreret i forskellige teknologiske sektorer, sætter fokus på Japans dominans inden for højteknologi samt på USA's styrke og indflydelse på alle felter, og omvendt på den stigende betydning af traditionelle sektorer i Europa, hvor patentomkostningerne er langt højere.

4.8. Teknologisk samhørighed inden for det europæiske system: de dårligere stillede regioner er tit geografisk set marginalt beliggende; deres situation forværres af mangelen på strukturer og infrastrukturer, som er koblet på net til den øvrige del af Den Europæiske Union, samt af de teknologiske forskelle, som er endnu større end de socioøkonomiske forskelle. Mangelen på de nødvendige syngemidler mellem rammeprogrammet og de strukturfonds midler, som går til FTU, gør det endnu vanskeligere at deltage i EF-forskningsprogrammerne for de foretagender, som er beliggende i disse regioner, hvilket

på sigt kan medføre, at de ikke bliver omfattet af udviklingstendenserne.

4.9. Beskæftigelsessituationen i EF, indikatorerne for den relative konkurrenceevne, udsigten til en udvidelse fra 15 til 25 lande og de nationale finansiers situation set i forhold til Maastricht-kriterierne og dermed EF's situation som helhed levner ikke meget spillerum for hovsa-tiltag og ukoordineret, ikke-måltrettet intervention. Adgangsvilkårene er så stramme, opsplittede og uigennemsigtige, at de hyppigt afskrækker virksomhederne (især SMV) fra at deltage i forskning, som rummer reelle innovationsmuligheder. Konkluderende kan det siges, at vi ikke råder over en fælles strategi, som hænger sammen med EF-politikken på andre felter, og som sætter EF i stand til at reagere effektivt over for de største konkurrerende lande, hverken når det gælder den fælles forskningsindsats (3 % af BNP for Japan, 2,5 % for USA, 2 % for EU), eller når det gælder en fremskyndelse af processen forskning, innovation, markedsføring. I øjeblikket er det europæiske innovationsparadoks til stor skade for vort kontinent.

4.10. Det er især nødvendigt at tilskynde til virksomhedsbaseret forskning. Dette forudsætter et skattemæssigt og finansielt miljø, som fremmer immaterielle investeringer med det sigte at øge den andel af BNP, som afsættes til virksomhedsfinansieret investering i forskning, således som tilfældet i dag er i USA. Europas svaghed på dette felt fremgår af det forhold, at den andel af BNP, som går til virksomhedsforskning, når bortses fra et par få sektorer såsom kemikalier og lægemidler, gennemsnitlig ligger 38 % under det tilsvarende tal for USA og 55 % under tallet for Japan.

5. Den ændrede internationale kontekst

5.1. Det er nu almindelig anerkendt, at optimal anvendelse af de ressourcer, som afsættes til forskning og teknologisk udvikling, er en grundlæggende faktor, når det gælder om at imødegå den internationale konkurrence og dække borgernes behov.

5.2. Denne faktor er blevet af kritisk betydning for opretholdelse og styrkelse af evnen til økonomisk udvikling og beskæftigelsesvækst på baggrund af to snævert forbundne fænomener: markedernes globalisering og den næsten øjeblikkelige spredning af nye teknologier, som er hoveddrivkraften bag globaliseringen og den stadig hurtigere innovationsproces.

5.3. Europa investerer en lavere andel af sine finansielle ressourcer (udtrykt som andel af BNP) i FTU, end USA og Japan gør, og antallet af japanske forskere, opgjort som en procentdel af den samlede befolkning,

er næsten dobbelt så stor som i Europa. Denne ulempe skærpes af to yderligere handicap. Manglen på koordinerede forskningsprogrammer og strategier på alle niveauer har afstedkommet overlappinger og forhindret en samling af ressourcerne. Opsplitningen i 15 forskellige nationale FTU-systemer indebærer, at globalisering ikke så meget forekommer på EU's indre marked som uden for det. Der må udvikles en egentlig innovationskultur med uddannelsesforløb, som fremmer en udnyttelse af rammeprogrammets muligheder, og som gør adgangsnettene mere brugervenlige.

5.4. På denne baggrund forekommer det nødvendigt at foretage en radikal ændring af den lineære forskningsmodel, som benyttes på rammeprogrammet. Denne opdatering bør bl.a. have til formål at koncentrere de menneskelige og finansielle ressourcer om fælles målsætninger baseret på strategisk planlægning på europæisk plan og at tilvejebringe mekanismer til hurtig, udstrakt udnyttelse af forskningsresultaterne straks fra FTU-programmernes tidligste stadier.

6. Hen imod det femte rammeprogram

»Europa eksisterer ikke for at det skal finde et skjulested for sig selv«

Jacques Delors, 3. december 1996

6.1. På baggrund af de nuværende ressourcebegrænsninger og de nugældende mekanismer, som tilskynder til yderligere opsplitning, er det nødvendigt enten:

- at nedtrone rammeprogrammets ambitiøse mål og kun bruge det som et værktøj til at fremme netværks-samarbejde mellem dem, der er involveret i EF-forskning, idet man dog bør tilpasse dets forvaltning og procedurer, så der sker en forbedring af mekanismerne til forskningsresultaternes formidling og udnyttelse, eller
- at tilvejebringe et system, som sætter fokus på nationale, europæiske og EF-bestræbelser i retning af bindende, fælles strategier for højnelse af den europæiske forsknings samlede standard og for fremskyndelse af vekselvirkningen mellem forskning, innovation og markedsføring.

6.2. Hvis målene er for ambitiøse i forhold til ressourcerne, de disponible midler og den reelle politiske vilje til at nå fælles resultater, kan der opstå en uheldig eller sågar fjendtlig indstilling til et system, der opfattes som ineffektivt, uigennemsigtigt, og som ikke udviser tegn på at bidrage til beskæftigelse eller højnelse af livskvaliteten, selv om der set med de europæiske borgers øjne investeres umådelige beløb på et tidspunkt, hvor borger-

ne er meget bevidste om det nødvendige i omhyggelig finansiel styring, og hvor de selv må gøre afsavn af hensyn til EU's styrkelse.

6.3. Desuden vil manglen på økonomiske eller kommercielle resultater og manglende imødekommelse af borgernes behov (i henseende til nye produkter og jobskabelse) blive til last for fremtidige generationer, som vil komme til at opleve en uholdbar forværring af den økonomiske, teknologiske og beskæftigelsesmæssige situation.

6.4. Det er derfor nødvendigt at lægge sig i selen for at fremføre forslag til innovation på basis af konsensus og politisk vilje fra samtlige forskningsaktører, således at der kan opstilles målsætninger på mellemlang sigt.

6.5. Det er ikke nok blot at »pynte« rammeprogrammet og lade dets grundlæggende form, forvaltningsprocedure, beslutningstagningsprocedure og mekanismer uændrede.

6.6. Det er nødvendigt at tage afgørende skridt og foreslå proceduremæssige løsninger, som kan sikre, at traktatens artikel 130 K, 130 L og 130 N nu også i realiteten anvendes til at integrere national, EF- og europæisk forskning i hinanden. I modsat fald vil EU's FTU-aktivitet blot blive opfattet som en ekstra indkomstkilde, som et alternativ til eller i konkurrence med nationale kilder. Dette vil udvande den reelle merværdi af EF's FTU og udgøre en hindring for styrkelse af denne.

6.7. Dette betyder ikke, at man opgiver subsidiaritetsprincippet eller ændrer på magtbalancen mellem de forskellige niveauer. I den nuværende situation er det imidlertid nødvendigt at imødekomme borgernes behov gennem et innovativt og stærkt forøget samspil samt integration mellem national, europæisk og EF-indsats, som borgerne jo bidrager til finansielt.

6.8. Det er derfor nødvendigt at omorganisere den europæiske forskningsindsats i henseende til strategisk planlægning, identificering af prioriteter, ny struktur, større stabilitet, bedre adgangsmuligheder, forenklede procedurer og mere effektive støttemekanismer.

6.9. Undlader man at omdefinere rammeprogrammets mekanismer med henblik på en realistisk, europæisk forskningspolitik baseret på en fælles konkurrencestrategi, vil der opstå stadig større risiko for en gradvis nedsættelse af eller endog ophør med enhver EF-indsats i nøglesektorer, som har betydning for udviklingen af Europas økonomi og beskæftigelse.

6.10. *Europæisk merværdi til gavn for konkurrenceevnen og beskæftigelsen i et system i borgernes tjeneste*

6.10.1. Forskningspolitikens ramme, som er nedfældet i afsnit XIII og XV i traktaten om Den Europæiske Union, opretholdes, men mål, strukturer og metoder må kunne konkurrere med dem, der findes i USA og Japan. På hele det amerikanske kontinent er der opnået betydelige synergier mellem offentlig og privat forskning ved hjælp af større amerikanske programmer såsom SEMATECH (konsortium vedrørende halvlederteknologi) TRP (Technology Reinvestment Project), CRADA (Cooperative Research and Development Agreements), MEP (Manufacturing Extension Programme), ATP (Advanced Technology Project) og SBIR (Small Business Investment in Research). I Japan, hvor det offentlige forskningsinvesteringer blev øget med 7% i 1996, har rådet for videnskab og teknologi søsat en tiårig grundlæggende plan for mellemlang og langsigtet videnskabelig og teknologisk forskning, som primært tager sigte på en række fælles mål.

6.10.2. Der er således brug for en ny forskningsfilosofi i Europa; subsidiaritetsprincippet skal nok overholdes, men det må ikke skabe en kløft mellem EF's og medlemsstaternes politikker.

6.10.3. Denne nye filosofi skal bygge på et instrument, som forhindrer en spredning af de begrænsede ressourcer, idet der skal tilvejebringes synergier mellem den europæiske forskning, EF-forskningen og større nationale FTU-projekter, hvor medlemsstaterne anser en fælles indsats for vigtig. Dette kan indebære, at al forskningsaktivitet kanaliseres i retning af fælles strategiske målsætninger, mens selve gennemførelsen, i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, lægges ud til det mest passende niveau. Med udgangspunkt i denne nye filosofi skal al FTU-aktivitet, uanset niveau, udformes og gennemføres inden for rammerne af en europæisk dimension.

6.10.4. En strategi på europæisk plan og fælles mål er en forudsætning for at være konkurrencedygtig inden for højteknologier og derigennem yde et positivt bidrag til jobskabelse og opfyldelse af borgernes behov.

6.11. *Fælles strategisk planlægning*

6.11.1. Fællesskabets prognoseindsats bygger i dag udelukkende på indikatorer, som leveres af nationale kilder eller af andre internationale organer såsom

OECD. EU råder ikke over noget system, som muliggør udveksling af information af relevans for forskning og teknologisk innovation til understøttelse af gennemsigtig, hurtig og effektiv strategisk planlægning, så det bliver lettere at træffe fælles beslutninger på virksomheds-, regionalt, nationalt og EF-plan.

6.11.2. Der må opstilles nogle klare og synlige mål, som kan opnå opbakning på de forskellige niveauer, således at der kan findes frem til rimelige løsninger på borgernes, virksomhedernes og samfundets problemer. Der sigtes til forhold som følgende: livskvalitet, sundhed og miljø, informationssamfundet, undervisning og multimedieuddannelse, bæredygtig udvikling og jobskabende vækst, erhvervslivets konkurrenceevne, avancerede energisystemer, varig mobilitet og intermodalitet, levedygtighed og infrastrukturbevillinger til bymiljø, landdistrikter og kystområder, fremtidens fabrik, teknologisk samhørighed i henseende til investeringer og innovation, beskyttelse af arkitektur- og kulturarven.

6.11.3. Derfor bør der etableres teknologi- og industrievalueringsprocedurer på europæisk plan sideløbende med et netværk til systematisk udveksling af standardiseret information, som har relevans for EU's forskning og teknologiske innovation, samt tendenser indeholdende nøgletal svarende til dem, der benyttes af det europæiske observationscenter for beskæftigelse. Herigennem skal der kunne gives en samlet oversigt over de tiltag, som tages i hver medlemsstat og på EF-plan. Dette vil gøre det muligt at foretage systematiske sammenligninger.

6.11.4. En sådan planlægning er en forudsætning for, at der kan opstilles en virkelig konkurrencedygtig FTU-strategi for EF, udformet som en ramme, som det anbefales, men ikke påbydes de involverede i teknologisk udvikling og innovation at henholde sig til.

6.11.5. Inddragelse af alle nationale organer i en sådan planlægning vil gøre det lettere at nå til enighed om EF's FTU-prioritering, som vil være et tegn på den reelle merværdi af EU's inddragelse.

6.12. *Prioritetsopstilling*

6.12.1. Det erkendes i Kommissionens dokument, at man bør være mere omhyggelig med at udvælge de områder, som skal prioriteres; man bør koncentrere sig om de områder, hvor EF-forskningen kan spille en afgørende rolle. Indtil nu har man imidlertid i udvælgelsen af forskningsemner benyttet en »top-down«-proces, hvor borgerne og forskningsaktørerne undertiden kun er blevet inddraget marginalt.

6.12.2. Det ville være bedre, om EF blot opstillede den generelle ramme og overlod det til dem, som er involveret i forskning i både offentlige og private

sektorer, at udvælge forskningsnøgleområder, som EF-, nationale og private ressourcer bør koncentrerer om; udgangspunktet bør være teknologiske prognoser og hensyntagen til forudopstillede kriterier, herunder prioriteter med hensyn til industrielle og samfundsmæssige mål samt samhørighed.

7. Den nye struktur

7.1. Når man ser på de reelle muligheder for at give rammeprogrammerne en ny struktur, bør opmærksomheden rettes mod de forpligtelser og muligheder, som traktaten rummer, specielt i afsnit XV (forskning og teknologisk udvikling) og afsnit XIII (industri).

7.2. Med hensyn til forpligtelserne hedder det i traktaten om Den Europæiske Union, at Fællesskabet og medlemsstaterne skal samordne deres indsats inden for forskning og teknologisk udvikling for at sikre den indbyrdes sammenhæng mellem de nationale politikker og Fællesskabets politik. Det primære mål er at styrke det videnskabelige og teknologiske grundlag for Fællesskabets industri og at fremme udviklingen af dennes internationale konkurrenceevne for at udnytte mulighederne i det indre marked fuldt ud. Det er i særdeleshed påkrævet at bringe EF's konkurrencepolitik bedre på linje med målet om at forbedre den internationale konkurrenceevne gennem teknologiske fremskridt og innovation; det skal ske ved, at der lægges større vægt på en målrettet indstilling end på ren og skær overholdelse af reglerne.

7.3. Samordningen af medlemsstaternes og EF's politik er nedfældet i artikel 130 G med særlig sigte på programmer til fremme af samarbejdet med og mellem virksomheder, forskningscentre og universiteter, internationalt samarbejde, formidling og nyttiggørelse af resultaterne samt fremme af uddannelse og mobilitet for forskere.

7.4. Artikel 130 H omhandler koordinering af medlemsstaternes og Fællesskabets politikker, mens artikel 130 K, 130 L og 130 N omhandler endnu uudnyttede muligheder for supplerende programmer, fællesforetagender og Fællesskabets deltagelse i forskningsprogrammer, der iværksættes af flere medlemsstater.

7.5. På baggrund af disse forpligtelser og muligheder er tiden inde til at vælge en ny vektorbaseret struktur for EF-forskningen, således at man samler alle niveauer af europæisk, national og regional forskning og styrer dem i retning af fælles prioriteter for dermed at opnå garanti for, at traktaten gennemføres reelt og konsekvent.

7.6. Bevillingerne til europæisk forskning beløber sig til 2 % af BNP. Heraf går 9 % til europæiske initiativer uden for EF og 4 % til rammeprogrammet. Det resterende beløb tildeles uafhængigt på nationalt plan. Denne nye

struktur skulle kunne øge EF-forskningens rolle og medføre større integration af medlemsstaternes og EF's FTU.

7.7. Denne nye rammeprogrammodel bør opstilles som en pyramide.

7.7.1. Fundamentet udgøres af tre horisontale aktiviteter:

- støtte til innovation og teknologisk demonstration samt fremme af SMV-inddragelsen i forskningsarbejdet;
- inddragelse af deltagere fra områder, som grænser op til EU, i EF's forskningsprojekter;
- uddannelse og forskermobilitet, især mellem virksomheder og universiteter med det sigte at fremme en stærk europæisk identitet.

7.7.2. Der bør lægges vægt på tværsektoriel forskning og tværteknologisk forskning, som bevarer en vis kontinuitet i det nuværende rammeprogram's aktioner, men som sætter større fokus på prioriterede problemløsningsområder. Man bør undgå den nuværende situation, hvor EF-forskningen er splittet op i en mangfoldighed af særprogrammer, som ofte overlapper hinanden, men som kun i sjældne tilfælde indgår i et indbyrdes samspil.

7.7.3. Pyramidens top bør bestå af større projekter vedrørende prioriterede emneområder, som er af strategisk interesse for Europas konkurrenceevne, beskæftigelsen og sociale anliggender. Der bør være tale om »åben variabel geometri« i den forstand, at emneområderne skal involvere EF og de medlemsstater, der ønsker at deltage i projekter for at bevare den økonomiske og sociale samhørighed; her henvises der til de af ØSU opstillede vilkår i den tidligere afgivne udtalelse om samordning af forskningspolitikken⁽¹⁾.

7.8. Hvis det skal lykkes at bevæge sig bort fra det negative europæiske innovationsparadoks og styre i retning af positive resultater i økonomisk, kommerciel og beskæftigelsesmæssig henseende, er det nødvendigt at placere markedet og opfyldelse af borgernes behov på pyramidens højeste og laveste niveauer. I toppen må større projekter af fælles interesse udformes efter »bottom up«-metoden under inddragelse af samtlige aktører i processen forskning — innovation — markedsføring inden for de sektorer, der er udvalgt som større strategiske mål på EF-plan. De projekter, som danner

pyramidens fundament, må rumme mekanismer, der gør det muligt umiddelbart at omsætte forskningen i kommercielle resultater, ved at man reducerer de forsinkelser, udgifter og risici, som er involveret.

7.8.1. Sammenhængen i hele forskningsindsatsen skal sikres, ved at der anlægges en integreret indfaldsvinkel til aspekter af betydning for de større strategiske emneområder og de horisontale aktioner, hvorved EF's store strategiske valg tilføres dimensioner såsom internationalt samarbejde, demonstration, innovation og menneskelige ressourcer.

7.8.2. Der bør gøres fremskridt i retning af et sådant mål gennem tildeling af »kompatibilitetspræmier« til de nationale projekter, som fremviser brede funktionelle synergier med den fælles europæiske strategi.

7.9. *Pyramidens top: større strategiske projekter*

7.9.1. Denne nye struktur kunne være en konkret reaktion på Kommissionens generelle retningslinjer. Hvis forskningen i højere grad skal være markedsorienteret og dermed opfylde borgernes behov og virke jobskabende, må forudsætningerne være koncentration og samordning. Det er derfor på sin plads at etablere synergier mellem procedurerne i det nuværende rammeprogram og de mekanismer med variabel geometri, som omhandles i artikel 130 K, 130 L og 130 N, samt at sørge for en sammenkobling med COST- og Eureka-programmerne, således at der opstår et samspil med medlemsstaternes og forskningsfællesskabet som helhed, hvor der sættes fokus på prioriterede målsætninger, der straks fra starten er stærkt markedsorienterede.

7.9.2. Den marginalisering, som der er frygt for i medlemsstater med begrænset forskningskapacitet inden for visse højteknologiindustrier, og som danner udgangspunkt for den kraftige modstand mod etablering af task forcer i Kommissionen, kunne afhjælpes ved at fordele forskellige af de større strategiske projekter, så der sikres en geopolitisk og økonomisk balance inden for rammerne af den procedure, som ØSU tidligere har foreslået i 1995-udtalelsen om samordning af forskningspolitikken.

7.9.2.1. Desuden ville samfinansiering fra EF's side kunne garantere en åben og upartisk (i det mindste for EF-elementets vedkommende) adgang til forskningsaktiviteterne for virksomheder, forskningscentre og universiteter i samtlige medlemsstater. Det alternativ, som består i at gennemføre større strategiske forskningsprojekter på EF-plan, kunne også søges realiseret ved hjælp af konkurrencereglerne, som skal sørge for fuld forenelighed med EF-bestemmelserne.

⁽¹⁾ Se fodnote 3, s. 14.

7.9.3. Der findes nogle eksempler på koncentration og samordning, såsom fusionssektoren, men harmonisering af forskningsstrategierne er snarere resultatet af politiske beregninger end af en systematisk fremgangsmåde. Samordning kunne i stedet blive en følge af et ajourført strategisk system, hvor al europæisk forskning målrettes mod større projekter med fælles målsætninger, som bakkes op af de medlemsstater, der er villige til at styre en betydelig andel af deres nationale forskning i retning af den globale konkurrences udfordringer inden for en forenet ramme.

7.9.4. Gennem en kraftig forøgelse og samling af finansielle og menneskelige ressourcer, både inden og uden for rammeprogrammet, kan koncentrationen og samordningen resultere i en kritisk masse af sammenhængende aktioner, som formår at opfylde større mål i henseende til kvalitet, innovation og teknologisk forkundskab, som er de mål, der i traktaten nedfældes for forskningspolitikens vedkommende.

7.9.5. For at udløse de mekanismer, som findes i traktatens artikel 130 K, L og N, må EF tilvejebringe en passende juridisk og institutionel ramme samt et garanteret og erklæret system med incitamenter, som kan forenkle opstillingen af fælles temaer, muliggøre undtagelser fra EF's konkurrencelovgivning, definere baggrunden for beskyttelse af industriel ejendomsret og afsætte de ressourcer, som er nødvendige for at opstarte projekterne i form af gennemførlighedsundersøgelser og samordningsstrukturer både inden og uden for rammeprogrammet.

7.10. *Pyramidens midte: tværsektorielle områder og problemløsning på tværs af teknologigrænser*

7.10.1. På hvert af de teknologiområder, som rammeprogrammet skal inddrages i, kan øget rationalisering og målretning mod fælles prioriteter, tillige med større projekter af strategisk betydning, skabe ny sammenhæng i hele viften af forskningsarbejdet, fremskynde resultaternes anvendelse og være med til at give EF-indsatsen en styrket profil, f.eks. i henseende til den europæiske merværdi.

7.10.2. Problemløsningsteknologier kan faktisk finde anvendelse i mange sektorer og derved muliggøre løsninger for en bred vifte af brugere. Udgangspunktet må bl.a. være en passende udbygning af grundforskningen med sigte på nye tiltag i retning af opfyldelse af økonomiske og sociale behov. Problemløsningsteknologierne kan opnå omfattende udbredelse og forøge hele det industrielle systems konkurrenceevne. I stedet for at være helliget en omfattende række af specifikke emneområder bør pyramidens midte fungere som et åbent rum, hvor der kan udføres tværfaglig forskning i

de problemer, som samfundet, erhvervslivet og borgerne støder på. Dette vil muliggøre kontinuitet i forhold til det fjerde rammeprogram, men der vil samtidig blive skabt større spillerum for bottom-up mekanismer og for at nedbryde skrankerne mellem forskellige emneområder.

7.10.3. Den nødvendige sammenkobling mellem de større strategiske projekter og problem-solving-forskningsfelterne kan tilvejebringes gennem et matricbase-ret system med mulighed for flerfaglige og interaktive samspil mellem de enkelte projekter og EF's større forskningsområder.

7.11. *Pyramidens fundament: horisontale aktiviteter*

7.11.1. De horisontale aktiviteter bør opfattes som en fælles pool af ressourcer med automatisk sammenkobling og med synergier med de større fælles projekter og med problem-solving-projekterne.

7.11.2. En sådan systematisk sammenkobling skal muliggøre et snævert bottom-up forhold mellem SMV'er og EF's FTU-indsats med een enkelt procedure. Det samme forhold bør tilvejebringes mellem den akademiske verden og den offentlige og private videnskabelige forskning på den ene side, og erhvervslivet (gennem programmer til udveksling af menneskelige ressourcer) og omverdenen (gennem internationalt samarbejde) på den anden side.

7.11.3. I særdeleshed vil inddragelse af SMV og menneskelig kapital i den problemløsningsforskning, som målrettes mod EF's strategiske målsætninger, medføre en sammenkobling med de større projekter i pyramidens top og derigennem være med til at styre innovationen i retning af opfyldelse af samfundets fremtidige behov.

7.11.4. Behovet for ét enkelt marked for innovation — som er et helt nødvendigt og iboende element i det europæiske indre marked — medfører et behov for at få vedtaget et horisontalt program for SMV'er og innovation, hvor man bør tage hensyn til henstillingerne i ØSU's udtalelse om grønbogen om innovation⁽¹⁾, hvori der anlægges en integreret indfaldsvinkel til forskningens udformning, forvaltning og evaluering; der bør i den forbindelse oprettes en ad hoc-samordningsenhed i Kommissionen⁽²⁾. I en sådan integreret metode bør der benyttes automatiserede mekanismer til aktivering af strukturfondsstøtte til innovation (regionalfondsforsordningens artikel 10), SMV, Adapt- og Leader II-initiativer samt national og regional, strukturbetonet bistand. Den nylige oprettelse af en ny europæisk børs for mindre vækstvirksomheder (EASDAQ) kan også

⁽¹⁾ Udtalelse om grønbogen om innovation (EFT nr. C 212 af 22. 7. 1996).

⁽²⁾ Udtalelse om supplerende finansiering til det fjerde rammeprogram (EFT nr. C 212 af 22. 7. 1996).

være med til at fremskynde innovationsprocessen takket være enklere adgang til risikovillig kapital.

7.11.5. Ligervis er det nødvendigt at aktivere innovationens internationale dimension ved hjælp af et snævre samspil med de eksisterende ordninger for samarbejde med europæiske lande uden for EF, i særdeleshed COST og Eureka, idet projekternes gennemsnitsstørrelse er blevet reduceret mærkbart i løbet af Eureka-initiativets tiårige eksistensperiode. De større strategiske projekter er stort set forsvundet, mens SMV'ernes deltagelse samtidig er øget betydeligt⁽¹⁾.

7.11.6. For at stimulere aktiv deltagelse og accept af de nye teknologier iblandt dem — både virksomheder og endelige brugere — som er involveret i innovationsprocessen, vil det være umagen værd at indbygge mekanismer til fremme af demonstrationsprojekter på samtlige forskningsniveauer, idet demonstration er et afgørende element i processen fra forskning til innovation og videre til markedsføring.

7.11.6.1. Det er ligeledes nødvendigt at dække de af forskningens aspekter, som vedrører organisation, forvaltning, markedsføring, finansiering og juridiske forhold (herunder beskyttelse af industriel og intellektuel ejendomsret), med det sigte at afkorte den tid, det tager at omsætte forskningsresultaterne i markedsføringsklare produkter.

7.11.7. Bekræftelse af den europæiske forsknings internationale rolle, tillige med globaliseringsfænomenet, kan yde et reelt bidrag til at samle og yderligere inddrage EU's naboømråder og derigennem hjælpe de centralog østeuropæiske lande i deres bestræbelser i retning af EU-medlemskab samt bistå Middelhavslandene med at danne et stort frihandelsområde. I særdeleshed vil et forskningsprogram, som rettes mod større teknologiske målsætninger af betydning for Europas konkurrenceevne, sætte produktions- og markedsføringssektorerne i disse lande i stand til at nå op på EU's niveau, hvilket vil gøre det lettere at integrere disse lande.

7.11.8. Da ydermere to tredjedele af innovationerne og de videnskabelige opdagelser stammer fra områder uden for EU og da de ekspanderende markeder, som gør det muligt for nye produkter at blive kommercielt fremstillet, hovedsageligt ligger uden for Europa, er der grund til at udvikle et samspil mellem de europæiske innovationsaktiviteter og det internationale samarbejde samt integrere de aktioner, som understøtter EF's forsknings- og innovationsprojekter, i EF's samarbejdsprogrammer såsom TACIS, PHARE og MEDA inden for rammerne af præcise strategier, som målrettes mod hver enkelt vigtig region (Østeuropa, Middelhavsområdet, Latinamerika og Asien). Disse bør være konsekvente, synlige og indebære gensidige fordele og bør udformes under fuld medinddragelse af industriens endelige brugere i begge områder.

7.11.9. Desuden forudsætter etableringen af et stærkt fællesskab af højt kvalificerede videnskabsfolk fra den akademiske verden og virksomhederne, især SMV, at der opstilles en vedtægt for europæiske forskere og praktikanter⁽²⁾, som kan lette mobiliteten i net, der omfatter løbende erfaringsudveksling. Det er nødvendigt at fremme samordningen af forskningsinfrastrukturudviklingen i net af laboratorier og centre for teknologisk formidling, bl.a. af hensyn til samhørigheden, således at man på mellemlang sigt kan tilvejebringe et godt grundlag for en fremtidig konkurrenceevne for det europæiske system som helhed. I denne forbindelse henviser ØSU tillige til Kommissionens grønbog »Undervisning, uddannelse og forskning: hindringer for mobilitet«, som det er ved at udarbejde en udtalelse om. Immaterielle investeringer i forskning og uddannelse er en forudsætning for at kunne opvurdere menneskets rolle som en væsentlig faktor bag udvikling.

7.12. Mere fleksible og gennemsigtige procedurer

7.12.1. Med det sigte at indrette forskningsindsatsen bedre efter den fremtidige udvikling i den teknologiske og videnskabelige viden, er der behov for nogle gennemsigtige og fleksible adgangs- og forvaltningsprocedurer. Specifikt kan det nævnes, at behovet for forenkling og gennemsigthed indebærer, at der bør forefindes en standardprocedure for hvert enkelt af pyramidens tre niveauer.

7.12.2. De nuværende ordninger for forskning af problem-solving-typen er splittet op på forskellige generaldirektorater i Kommissionen, som hver har sin egen procedure for fremlæggelse af forslag, forhandling af kontrakter og iværksættelse af de godkendte forslag. En mere ensartet og centraliseret indfaldsvinkel vil muliggøre betydelige besparelser i henseende til menneskelige og finansielle ressourcer til fordel for deltagerne, som tit og ofte er nødt til at dele projekterne op i sektorbaserede projekter, således at de kan bringes i forslag inden for forskellige særprogrammer.

7.12.3. Det er tydeligt, at den interne struktur i Kommissionens FTU-afdelinger må reformeres radikalt, så den bringes på linje med den vektorbaserede strategi og den integrerede indfaldsvinkel. En sådan reform kan også være med til at rationalisere og tydeliggøre EF's budskab samt gøre dette mere gennemsigtigt.

7.12.4. Hvad angår de horisontale aktioner nederst i pyramidens, er tiden måske inde til at få rationaliseret de nuværende procedurer ved at sørge for, at der på én gang gives adgang til hvert af de tre områder og til ledsagemekanismerne, da dette vil medvirke til at dirigere

⁽¹⁾ Jf. »Eureka evaluation report 1995«, side 8.

⁽²⁾ EFT nr. C 393 af 31. 12. 1994.

forslagene i retning af de relevante, højprioriterede områder inden for problem-solving-forskning og/eller større projekter af fælles interesse, og da der herigennem vil kunne tilvejebringes en gunstig juridisk og finansiell ramme.

7.12.5. Det kunne være på sin plads at opstille fælles kriterier for udvælgelse af større europæiske projekter i en pakkeløsning, således at der tages hensyn til det nødvendige i at øge den europæiske industris konkurrenceevne, at fremme den økonomiske og sociale samhørighed og at tilvejebringe gunstige udsigter for et hurtigt økonomisk genopsving og stigning i beskæftigelsen.

7.12.6. Til dette formål må der udformes hensigtserklæringer for hvert enkelt større strategisk projekt; disse skal undertegnes af medlemsstaterne, Kommissionen og alle andre private og offentlige organer, som er involveret, samt forelægges til politisk godkendelse efter drøftelse imellem medlemsstaterne, Kommissionen og Europa-Parlamentet.

7.12.7. Under overskriften samordningsprocedurer skulle en reduktion til tre eller fire problem-solving-områder og til tre horisontale programmer kunne resultere i et fald i antallet af programudvalg samt give større spillerum for samspil mellem disse og CREST, uden at man belaster forskningen med endnu mere forvaltning og bureaukrati. I særdeleshed bør CREST's repræsentanter og udvalgene for de horisontale programmer automatisk udpeges til medlemmer af udvalgene for problem-solving-områderne.

7.12.8. Der består desuden et behov for koordineringsenheder, for sammenkoblinger med den vektorbase-rede forskningsstruktur samt mellem sidstnævnte og andre relevante politikker og instrumenter i EF. Disse bør fungere som katalysatorer og berede jordbunden for synergier inden for de finansielle, juridiske, fiskale, forvaltningsmæssige og operationelle procedurer på EF- og nationalt plan.

Bruxelles, den 26. februar 1997.

8. Finansiering

8.1. ØSU har gentagne gange peget på det nødvendige i at tildele flere finansielle ressourcer til EF's forskning inden for det fælles budget, og har understreget, at forskning og teknologisk innovation er en nøglefaktor bag en bæredygtig udvikling, beskæftigelsesudsigter og EU's internationale konkurrenceevne. Det er derfor livsvigtigt, at det finansielle overslag for det femte rammeprogram opstilles så tidligt som muligt, så der opnås en vis garanti for en flerårig planlægning og så der opnås størst mulig bevillingstildeling i henhold til Edinburgh-aftalerne, dvs. to tredjedele af kapitel III-beløbet (interne politikker) i det relevante finansbudget.

8.2. Samtidig må der sørges for et passende budget til dækning af de EF-ressourcer, som skal gå til de af de øvrige politikker, der har et betydeligt forsknings- og udviklingsindhold.

8.3. Når man anskuer ressourcefordelingen, bliver der i pyramidens top behov for tilstrækkeligt mange midler, da disse vil få en multiplikatorvirkning og give stødet til ressourcer, som er 5 eller 6 gange større end den oprindelige bevilling.

8.4. Budgettet til problem-solving-områder bør styres ved hjælp af afprøvede mekanismer, men man bør drage fordel af det spillerum, som GATT-aftalen giver for at øge den opadrettede fleksibilitet i EF's deltagelse, ikke mindst på felter, som vedrører innovation og demonstration.

8.5. De horisontale programmer bør tildeles en større andel af de samlede fælles ressourcer end tilfældet er i dag. I så fald må der findes forskellige niveauer for EF-deltagelsen, hvor der tages hensyn til innovationens og demonstrationens strategiske effekt, ikke mindst for SMV. Der må også tages hensyn til de begrænsninger, som den økonomiske og sociale samhørighed pålægger, og til de øvrige instrumenter, der kan bringes i anvendelse på dette område. Desuden må SMV'erne inddrages fuldt ud i problem-solving-indsatsen.

Tom JENKINS

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om en forvaltningsordning for fiskeriindsatsen i Østersøen«

(97/C 133/07)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 10. januar 1997 under henvisning til EF-traktatens artikel 43 og 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektion for Landbrug og Fiskeri, som udpegede Seppo Kallio til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 6. februar 1997.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 343. plenarforsamling af 26. og 27. februar 1997, mødet den 26. februar 1997, med 95 stemmer for, ingen imod og 4 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Kommissionens forslag

1.1. I Østrigs, Finlands og Sveriges tiltrædelsesakt fastsættes en ordning vedrørende adgang til farvande. Denne ordning anvendes i en overgangsperiode, som udløber på datoen for iværksættelsen af fællesskabsordningen for særlige fiskeritilladelser, dog senest den 31. december 2002.

1.2. Formålet med forslaget er at bringe overgangsperioden til ophør og fra 1998 indføre en ordning for fiskeriindsatsen i de områder af Østersøen, der henhører under medlemsstaternes højhedsområder eller jurisdiktion.

1.3. Denne forvaltningsordning for fiskeriindsatsen forudsætter, at medlemsstaterne sørger for en efterfølgende kontrol af EU-fartøjernes fiskeri i Østersøen. Denne kontrol skal foretages på grundlag af de særlige fiskeritilladelser, medlemsstaterne bevilger. Den særlige fiskeritilladelse giver adgang til de pågældende farvande og muliggør kontrol med fiskeriindsatsen og indsamling af oplysninger om EU-fartøjers fiskeriindsats.

1.4. Rådet skal også fremover fastsætte det højst tilladte fangstniveau for de enkelte arter og fordele fangstmulighederne i overensstemmelse med artikel 4 i Rådets forordning (EØF) nr. 3760/92 af 20. december 1992 om en fællesskabsordning for fiskeri og akvakultur. Rådet kan fastsætte nye niveauer for fiskeriindsatsen efter proceduren i den nævnte forordning.

2. Generelle bemærkninger

2.1. Fiskebestandenes tilstand i Østersøen er temmelig god. Såvel EU's medlemsstater som de øvrige lande omkring Østersøen har imidlertid en stor fangstkapacitet i dette farvand.

2.2. Østersøfiskeriet har siden 1974 været underlagt Østersøfiskerikommissionens overordnede regulering, hvilket man også fremover bør holde fast ved.

2.3. ØSU konstaterer, at Kommissionens forslag bygger på principperne for fællesskabsordningen for særlige fiskeritilladelser.

2.4. Efter ØSU's mening bør Kommissionen sikre, at indførelsen af ordningen for særlige fiskeritilladelser ikke fører til overfiskning af de pågældende fiskearter i Østersøen som helhed. Kommissionen bør endvidere vejlede og rådgive medlemsstaterne om gennemførelsen af ordningen for særlige fiskeritilladelser samt om indsamling af data.

2.5. ØSU mener, at Rådet ved fastsættelsen af nye niveauer for fiskeriindsatsen ligeledes bør tage hensyn til principperne i De Forenede Nationers havretskonvention samt de foreliggende videnskabelige oplysninger om behovet for regulering af fiskebestandene i Østersøen.

2.6. Kommissionen bør i samarbejde med Østersøfiskerikommissionen og ICES (International Commission for the Exploration of the Seas) fremme forskning med henblik på at beregne fangstniveauerne for de forskellige arter.

3. Særlige bemærkninger

3.1. ØSU mener, at Kommissionen bør samarbejde med Østersøfiskerikommissionen og ICES, således at alle lande, der driver fiskeri i Østersøen, samtidig og hurtigst muligt indleder gennemførelsen af ordningen for særlige fiskeritilladelser.

3.2. ØSU foreslår, at artikel 5 affattes således:

»Rådet kan i henhold til artikel 8, stk. 4, i forordning (EØF) nr. 3760/92, og den deri fastlagte procedure i givet fald fastsætte ...«.

3.3. ØSU påpeger, at de nye niveauer for fiskeriindsatsen, der åbnes mulighed for i artikel 5 i Kommissionens forslag, bør indføres samtidig for alle fiskefartøjer i Østersøen.

3.4. ØSU bifalder, at forordningsforslaget finder anvendelse på fartøjer med en perpendicularængde på over 15 meter.

Bruxelles, den 26. februar 1997.

Tom JENKINS

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om ændring af forordning (EØF) nr. 1442/88 om ydelse for produktionsårene 1988/1989 til 1997/1998 af præmier for endelig nedlæggelse af vinarealer«

(97/C 133/08)

Rådet besluttede den 30. januar 1997 under henvisning til EF-traktatens artikel 43 og 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Landbrug og Fiskeri, som udpegede Leopoldo Quevedo Rojo til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 6. februar 1997.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 343. plenarforsamling den 26. og 27. februar 1997, mødet den 26. februar 1997, med 93 stemmer for, 3 imod og 5 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

I nogle medlemsstater er der opstået forsinkelser i udpegelsen af, hvilke regioner der omfattes af præmien for endelig nedlæggelse af vinarealer, jf. Rådets forordning (EF) nr. 1595/96 af 30. juli 1996 om ændring af Rådets grundforordning (EØF) nr. 1442/88 af 24. maj 1988. På den baggrund kan ØSU godkende Kommissionens forslag om at forlænge fristen (31. december 1996) for indgivelse af præmieansøgninger til de myndigheder, som medlemsstaterne har udpeget.

Skridtet er nødvendigt for at undgå hindringer i udbetalingen af præmien for produktionsåret 1996/1997 og for dermed ikke at svække et instrument, som skal være med til at skabe balance på vinmarkedet.

Bruxelles, den 26. februar 1997.

Tom JENKINS

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 93/113/EF om anvendelse og afsætning af enzymer, mikroorganismer og præparater heraf i foderstoffer«

(97/C 133/09)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 14. februar 1997 under henvisning til EF-traktatens artikel 43 og 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Landbrug og Fiskeri, som udpegede Sergio Colombo til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 6. februar 1997.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 343. plenarforsamling af 26. og 27. februar 1997, mødet den 26. februar 1997, med 96 stemmer for, 3 imod og 2 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

ØSU noterer sig det store antal ansøgninger om godkendelse af midlertidig anvendelse og afsætning af enzymer, mikroorganismer og præparater heraf i foderstoffer, som medlemsstaterne indsendte til Kommissionen inden den 1. januar 1996 som krævet i direktiv 93/113/EF af 14. december 1993.

ØSU er enig med Kommissionen i, at det i dette ømtålelige spørgsmål var vanskeligt at foretage en nøje, fuldstændig gennemgang af så mange ansøgninger, hvoraf en lang række krævede indhentning af yderligere oplysninger, i løbet af et tidsrum på tolv måneder (fra 1. januar 1996 til 1. januar 1997). Denne frist er nedfældet i det nævnte direktivs artikel 5.

ØSU godkender derfor Kommissionens forslag om at udsætte fristen (til 1. januar 1998) for afgørelsen om, hvorvidt de pågældende produkter opfylder betingelserne i direktiv 70/524/EØF af 23. november 1970 med hensyn til at være sikre og effektive at anvende, og om de derfor skal kunne godkendes som tilsætningsstoffer. Det bør dog ikke blive skik og brug at udsætte frister.

Bruxelles, den 26. februar 1997.

Tom JENKINS

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens udtalelse om Rådets forordning (EF) om ændring af forordning (EØF) nr. 2377/90 om en fælles fremgangsmåde for fastsættelse af maksimalgrænseværdier for restkoncentrationer af veterinærlægemidler i animalske levnedsmidler«

(97/C 133/10)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 19. december 1996 under henvisning til EF-traktatens artikel 43 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Miljø-, Sundheds- og Forbrugerspørgsmål, som nedsatte en studiegruppe og udpegede Sergio Colombo til ordfører.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg udpegede på sin 343. plenarforsamling af 26. og 27. februar 1997, mødet den 26. februar 1997, Sergio Colombo til hovedordfører og vedtog med 77 stemmer for, 2 imod og 2 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

ØSU noterer sig, at det foreliggende forslag til ændring vedrører en række spørgsmål om procedurer og tidsfrister, som alle kræver grundig behandling. Under det tidspres, der er opstået på grund af det juridiske tomrum, afgiver ØSU hermed udtalelse om de punkter i forslaget, der vedrører procedurer og tidsfrister, og forbeholder sig ret til, når Kommissionen har udarbejdet nye forslag, at vende tilbage til de grundlæggende problemer, der peges på i det følgende.

1. Indledning

1.1. Rådets forordning (EØF) nr. 2377/90⁽¹⁾ har til formål at:

- fjerne hindringerne for den fri bevægelighed af veterinærmedicinske præparater og levnedsmidler i EU, for så vidt angår medicinrester i animalske levnedsmidler;
- beskytte folkesundheden.

1.2. Siden 1. januar 1992 har der ikke kunnet udstedes nogen tilladelse til markedsføring af et nyt veterinærlægemiddel, uden at der var fastsat en maksimalgrænseværdi for restkoncentrationer.

1.3. For de stoffer, der var tilladte før 1992, kræver forordningen, at der fastsættes maksimalgrænseværdier for restkoncentrationer inden 1. januar 1997.

1.4. Som foreskrevet i forordningen har Kommissionen indledt sit arbejde på grundlag af en videnskabelig udtalelse fra Udvalget for Veterinærmedicinske Præparater og efter komitologifremgangsmåden truffet juridisk bindende beslutning om klassificering af 282 stoffer i de fire bilag til forordningen, der indeholder lister over følgende kategorier af stoffer:

- bilag I stoffer, for hvilke der har kunnet fastsættes en maksimalgrænseværdi for restkoncentrationer;
- bilag II stoffer, for hvilke det ikke er nødvendigt at fastsætte en sådan grænseværdi;

- bilag III stoffer, for hvilke der fastsættes en midlertidig maksimalgrænseværdi for et bestemt tidsrum i mangel af tilstrækkelige videnskabelige data;
- bilag IV stoffer, der i en hvilken som helst dosis vil udgøre en risiko for forbrugernes sundhed.

2. Nødvendig tilpasning af proceduren

2.1. De foreslåede ændringer går først og fremmest ud på at tilpasse proceduren for fastsættelse af maksimalgrænseværdien af restkoncentrationer til de gennemgribende ændringer af fællesskabsprocedurerne, der er foretaget i medfør af forordning (EØF) nr. 2309/93⁽²⁾ og direktiv 93/40/EØF⁽³⁾ og 93/41/EØF⁽⁴⁾.

2.2. Disse retsakter vedrører fastlæggelse af fællesskabsprocedurer for godkendelse og overvågning af human- og veterinærmedicinske lægemidler samt oprettelse af Det Europæiske Agentur for Lægemiddelvurdering (i det følgende benævnt agenturet).

2.3. Dette er baggrunden for, at Udvalget for Veterinærlægemidler nu er underlagt agenturet, der blandt andet har til opgave at afgive udtalelse om de acceptable maksimalgrænseværdier for medicinrester i levnedsmidler.

2.4. Beslutningsprocessen må derfor tilpasses de procedurer, der er fastlagt i forordning (EØF) nr. 2309/93 i overensstemmelse med den såkaldte centraliserede procedure.

2.5. Desuden er det blevet nødvendigt at tilpasse proceduren for at opfylde forpligtelserne i medfør af aftalen om de fytosanitære foranstaltninger, som er et resultat af de multilaterale forhandlinger under Uruguay-runden, godkendt af Domstolen med Rådets afgørelse 94/800/EF af 22. december 1994⁽⁵⁾. For at

⁽¹⁾ EFT nr. L 224 af 18. 8. 1990, s. 1.

⁽²⁾ EFT nr. L 214 af 24. 8. 1993, s. 1.

⁽³⁾ EFT nr. L 214 af 24. 8. 1993, s. 31.

⁽⁴⁾ EFT nr. L 214 af 24. 8. 1993, s. 40.

⁽⁵⁾ EFT nr. L 336 af 23. 12. 1994.

opfylde forpligtelsen om gennemskuellighed er det et uomgængeligt krav, at der indføres rimelige tidsfrister til høring af medlemmerne af WTO.

2.6. ØSU mener, at de foreslåede ændringer af artikel 7, 8, 10 og 12 er i overensstemmelse med såvel det nye retsgrundlag på medicinalområdet som de internationale forpligtelser.

3. Behov for ændring af fristen for revision af gamle stoffer

3.1. Uanset bestemmelserne for de nye stoffer anmoder Kommissionen om, at fristen for de gamle stoffer, hvis sagsmappe er indleveret til agenturet inden 1. januar 1996, forlænges til 1. januar 1999.

3.2. Denne anmodning begrundes med:

- a) den forsinkelse, hvormed agenturet blev installeret i London, således at det først kom i gang med arbejdet den 1. januar 1995;
- b) de vanskeligheder, industrien har haft med at indsamle de nødvendige data til at indlede sagsbehandlingen, og som de nationale myndigheder har haft med evalueringen;
- c) det store antal produkter, der skal indgives til agenturet til evaluering. Tabellen på side 6 i forordningsforslaget giver et overblik over antallet af sager samt tidshorisonten for sagsbehandlingen;
- d) den forlængede sagsbehandling som følge af forpligtelsen til høring i medfør af de internationale aftaler;
- e) den manglende mulighed for at fremskynde afgørelserne, hvis man vil sikre den nødvendige gennemsigtighed på medicinalmarkedet. Af hensyn til forbrugerbeskyttelsen er det et uomgængeligt krav, at man følger en ud fra et videnskabeligt synspunkt korrekt og stram procedure.

3.3. I erkendelse af, hvor lang tid det tager at evaluere gamle stoffer, og at der stadig er 200 stoffer tilbage at evaluere, kan ØSU kun tilslutte sig udsættelsen af fristen i artikel 14, stk. 1 og 2.

3.4. I betragtning af, hvor lang sagsbehandlingstid en grundig evaluering kræver af hensyn til beskyttelsen af forbrugerne og dyrs sundhed og for at undgå en uendelig række af forlængelser af frister, mener ØSU dog ikke,

at to år er tilstrækkeligt, hvilket også støttes af oplysningerne fra Det Europæiske Agentur for Lægemiddel-vurdering. Derfor foreslås det uigenkaldeligt at fastsætte fristen til den 1. januar 2000.

3.5. En sådan yderligere forlængelse af fristen skal bestemt ikke opfattes som et påskud for at nedsætte tempoet. ØSU konstaterer i den forbindelse med bekymring, at medlemsstaterne hidtil ikke har været i stand til at frigøre tilstrækkelige ressourcer og personale til revisionsarbejdet, og at dette er en af grundene til forsinkelserne. ØSU mener derfor, at man, hvis man vil overholde de nye frister af hensyn til forbrugerbeskyttelsen og udbuddet og salget af veterinærmedicin, hurtigst muligt må undersøge muligheden for at optimere allokeringen af finansielle og menneskelige ressourcer på nationalt og EU-plan.

3.6. Eftersom det er umuligt at indlevere nye sagsmapper vedrørende gamle stoffer, anbefaler ØSU at indføre en procedure, som gør det muligt for agenturet at evaluere de stoffer, for hvilke der er indleveret sagsmapper i løbet af 1996, og som har en særlig terapeutisk betydning.

4. Fastsættelse af maksimalgrænseværdier for restkoncentrationer for stoffer under klinisk afprøvning

4.1. Et andet aspekt i forslaget vedrører de dyr, der anvendes i kliniske forsøg.

4.2. I henhold til direktiv 81/851/EØF⁽¹⁾ må disse dyr ikke anvendes til menneskeføde, medmindre der er fastsat maksimale grænseværdier for restkoncentrationer samt en passende ventetid. Fra og med 1. januar 1997 skal levnedsmidler, der hidrører fra dyr anvendt i kliniske forsøg, følgelig destrueres, og de pågældende dyr skal slås ned, medmindre der forud er fastsat en maksimal grænseværdi for restkoncentrationer.

4.3. Med indsættelsen af en ny artikel 4a foreslår Kommissionen, at der fastsættes en midlertidig maksimalgrænseværdi og en passende ventetid, som ikke overstiger 2 år.

4.4. Det er endvidere hensigten at supplere forordningen med et ad hoc-bilag IIIa med en liste over de stoffer, der er under afprøvning, og for hvilke der skal fastsættes midlertidige maksimalgrænseværdier og passende ventetider, der kan beskytte forbrugernes sundhed.

4.5. ØSU anser forbrugerbeskyttelsen for at være sikret på nationalt plan gennem bestemmelserne i direktiv 93/40/EØF og den gode kliniske praksis, der er fastlagt i direktiv 92/18/EØF, og mener derfor ikke, at

(¹) EFT nr. L 317 af 6. 11. 1981, s. 1.

fastsættelsen af en midlertidig maksimalgrænseværdi kan give forbrugerne yderligere beskyttelse, da der er meget få oplysninger til rådighed i den kliniske afprøvnings første fase. ØSU støttes heri af de forbehold, der er blevet fremført af Udvalget for Veterinærlægemidler, som står over for at vedtage nogle alternative forslag, der skal forelægges Kommissionen.

4.6. ØSU kan derfor ikke støtte tilføjes af en ny artikel 4a og af stk. 3 i artikel 14, men opfordrer Kommissionen til at udarbejde et nyt forslag herom under hensyntagen til anbefalingerne fra Udvalget for Veterinærlægemidler for at tilgodese såvel forbrugernes sikkerhed som kravet om så vidt muligt at undgå destruering af dyr, der har været anvendt i forsøg.

Bruxelles, den 26. februar 1997.

Tom JENKINS

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om indføjeelse af bestemmelser om animalsk produktion i forordning (EØF) nr. 2092/91 om økologisk produktionsmetode for landbrugsprodukter og om angivelse heraf på landbrugsprodukter og levnedsmidler«

(97/C 133/11)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 11. september 1996 under henvisning til EF-traktatens artikel 43 og 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Landbrug og Fiskeri, som udpegede Jan Olsson til ordfører. ØSU vedtog sin udtalelse den 6. februar 1997.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 343. plenarforsamling den 26. og 27. februar 1997, mødet den 26. februar 1997, med 88 stemmer for, 2 imod og 17 hverken for eller imod følgende udtalelse.

1. Generelle bemærkninger

1.1. ØSU bifalder Kommissionens forslag om at indføre fælles regler for økologisk husdyrproduktion, men bemærker samtidig, at forslaget fremlægges med stor forsinkelse. Dette har medført, at der er blevet indført nationale regler, som er vanskelige at overskue for de europæiske forbrugere.

1.2. Den økologiske produktion er for øjeblikket i fremgang som følge af en øget efterspørgsel. Udviklingen på dette felt er imidlertid yderst forskellig fra medlemsland til medlemsland. Det nye marked virker også tillokkende på useriøse producenter og distributører.

1.3. ØSU finder derfor, at man bør øge forbrugernes tillid til økologiske produkter, ligesom man generelt bør fremme miljøvenlige metoder i landbruget.

1.4. Når forbrugerne køber økologiske husdyrprodukter, træffer de først og fremmest et bevidst valg om at støtte en produktionsform, som er baseret på et naturligt kredsløb, hvor begrænsede ressourcer anvendes så effektivt og skånsomt som muligt. Økologisk produktion kan dermed blive spydspids for en udvikling hen imod et samfund, som lægger vægt på kredsløbsprincipper og et bæredygtigt forbrug.

1.5. Dyreetik og hensynet til dyrenes sundhed og trivsel er også stærkt medvirkende til, at mange forbrugere vælger økologiske produkter.

1.6. Hvis den økologiske produktion skal vinde forbrugernes tillid, må den opfylde visse klare kriterier, som er ensartede i alle medlemsstater og der må være en pålidelig kontrol med, at disse kriterier overholdes.

1.7. Et øget udbud af økologiske produkter til rimelige priser er i forbrugernes interesse. Økologisk producerede

madvarer skal ikke være nicheprodukter for nogle få forbrugere, men noget, man finder på enhver borgers spisebord.

1.8. ØSU understreger derfor, at en forordning på dette område ikke må lægge urimelige hindringer — i henseende til regler og omkostninger — i vejen for landmænd, som ønsker at gå over til økologisk landbrug. I afsnit 2 fremsættes der forslag, som tager sigte på at fjerne nogle af disse hindringer.

1.9. ØSU konstaterer, at forordningsforslagets bestemmelser i mange henseender er alt for generelle og ikke afviger fra de regler og den gode praksis, der gælder for den konventionelle produktion.

1.10. Alt for upræcise og generelle regler for økologisk produktion svækker forordningens retskraft.

1.11. Samtidig mener ØSU, at forordningen på enkelte punkter er alt for detaljeret. Som eksempel kan nævnes reglerne for, hvor gamle dyrene mindst skal være, når de slagtes.

1.12. ØSU foreslår derfor, at forordningen og dens bilag begrænses til blot at opstille de minimumskrav, der skal opfyldes for at en produktion kan markedsføres som økologisk. Disse krav præciseres i afsnit 2.

1.13. ØSU er imidlertid klar over de store regionale variationer, der er i EU mht. naturlige forudsætninger og klima. Der er også forskel fra dyreart til dyreart. Dette umuliggør en fuldstændig harmonisering. Der kræves derfor en vis fleksibilitet, som gør det muligt for medlemsstaterne at indføre nationale bestemmelser, som ikke er i modstrid med de hovedkrav, der stilles til økologisk produktion, og som heller ikke medfører konkurrenceforvriddning. De nationale certificeringsorganer bør opfylde kravene i de europæiske standarder EN 45011 og 45012.

1.14. ØSU mener, at beslutninger om regler, som er begrundet i sådanne forskelle, bør træffes af den nationale kontrolmyndighed i samarbejde med de berørte producentorganisationer, kontrolorganer og forbrugerrepræsentanter. Beslutningerne bør derefter meddeles Kommissionen og de øvrige medlemsstater med henblik på eventuelle indvendinger, og hvis sådanne fremsættes, indledes en procedure i henhold til artikel 14 i forordning (EØF) nr. 2092/91.

1.15. En ændring af forordningen efter ovennævnte principper vil være et skridt hen imod en ønskelig forenkling af reglerne inden for EU's landbrugspolitik og vil skabe større forståelse og tillid blandt forbrugere og befolkningen i al almindelighed. I tilgift vil en forenkling, som bygger på klare kriterier, gøre det

nemmere for EU at indgå en international aftale om handel med økologiske produkter, som er tilfredsstillende for både producenter og forbrugere og sikrer lige konkurrencevilkår for tredjelandeprodukter og EU-produkter.

2. Særlige bemærkninger

På baggrund af ovenstående mener ØSU, at indledningen og bilagene blot bør indeholde de hovedkrav, som stilles til økologisk produktion, samt fastsætte betingelser for nationale undtagelser. Helt generelle bemærkninger, som også vedrører den konventionelle produktion, og som ikke har nogen juridisk relevans, bør udelades i den foreslåede tekst til forordning.

2.1. Generelle principper

2.1.1. ØSU mener, at der i dette afsnit først og fremmest bør opstilles en række krav til den økologiske produktion, således at der foretages en klar sondring mellem denne og konventionel produktion.

2.1.2. Efter ØSU's opfattelse bør der være tale om følgende krav:

- dyrene skal hovedsagelig opdrættes med økologisk dyrkede vegetabiliske produkter,
- dyrene skal sikres den bevægelsesfrihed og de omgivelser, som deres natur kræver,
- syge dyr skal kunne behandles med allopatiske midler i overensstemmelse med de almindelige dyreværnsbestemmelser og hensynet til dyrene,
- antallet af dyr pr. arealenhed må begrænses, således at alle former for forurening undgås, og nitratdirektivets bestemmelser om højst 2 storkreaturenheder pr. hektar overholdes. Den nationale kontrolmyndighed skal kunne fastsætte en lavere belægningsgrad, end hvad direktivets maksimalgrænse for kvælstoftilførsel indebærer (170 kg N/ha),
- de økologiske landmænd, som ikke har mulighed for at producere alt foderet selv, eller som ikke har jord nok til at kunne komme af med deres gødning, skal samarbejde med andre økologiske landmænd inden for en rimelig geografisk afstand, således at den økologiske produktion bliver et lukket kredsløb,
- embryotransplantation, anvendelse af syntetiske vækstfremmende stoffer samt genteknologiske indgreb skal forbydes,

- genmanipulerede planter og dyr skal forbydes i økologisk produktion i såvel foder som levnedsmidler,
- konventionel opdræt på samme produktionsenhed skal kun være tilladt i omlægningsperioden og skal være klart adskilt fra økologisk opdræt. Denne periode skal kunne udvides til fem år, så at omlægningen ikke bliver for dyr for landmanden,
- mutilation af dyr kan kun tillades, hvis det sker af sikkerhedshensyn eller for at forbedre dyrenes sundhed, trivsel og hygiejniske forhold. Den nationale kontrolmyndighed skal kunne tillade kastrering og afhorning, dersom en bestemt produktionstype kræver det,
- økologisk opdrættede dyr skal kunne identificeres ved slagtingen. Den mærkningsordning, som Kommissionen for nylig fremsatte forslag om, vil være med til at gøre dette nemmere. Dyrenes identitet skal fremgå af samtlige dele af slagtekroppen, således at forædlingsindustrien kan anvende dem som råvarer ved produktionen af sammensatte økologiske fødevarer.

2.2. Dyrenes oprindelse

2.2.1. ØSU godkender principielt forslaget om at begrænse den andel af konventionelt opdrættede hundyr, som kan indsættes i en eksisterende besætning, til højst 10 %. Kontrolmyndigheden skal kun i særlige tilfælde have mulighed for at øge denne sats til højst 30 % for at fremme en hurtigere tilvækst i den økologiske produktion. Dette skal dog ske under overholdelse af bestemmelserne i kommissionsforslaget.

2.2.2. ØSU godkender Kommissionens forslag om indsættelse af konventionelt opdrættede liggehøns, kyllinger, kalve, smågrise og bier, men mener, at overgangsperioden bør løbe helt frem til den 31. december 2005.

2.3. Omlægningsperiode

2.3.1. ØSU mener, at det foder, dyrene gives i omlægningsperioden, skal kunne komme fra græsarealer og arealer med foderafgrøder, der er under omlægning til økologisk drift.

2.3.2. Det betyder, at landbrugsbedriften vil være i stand til at omlægge den animalske og den vegetabiliske produktion på én og samme tid.

2.3.3. Dette vil ligeledes kræve en regelmæssig kontrol af selve omlægningsperioden.

2.3.4. Omlægningsperioden for vegetabilisk produktion bør efter ØSU's mening fastsættes til ét år. Den nationale kontrolmyndighed har allerede mulighed for at gøre dette, men en klart fastsat grænse på ét år vil tydeliggøre reglerne og ikke mindst fjerne behovet for et mærkningssystem i omlægningsperioden, som alligevel er vanskeligt at gennemskue.

2.4. Foder

2.4.1. Forslaget har som hovedprincip, at bedriften skal producere sit eget foder. Man bør dog efter ØSU's mening tage særligt hensyn til geografiske og klimatiske forhold og tillade transport af økologisk foder samt handel dermed, det være sig kommercielt eller ej, mellem bedrifterne.

2.4.2. ØSU går ind for, at dyrenes indtagelse af økologisk foder bør være mindst 70 % pr. dag med mindst 90 % i gennemsnit på årsbasis.

2.4.3. ØSU godkender Kommissionens forslag om, at andelen af grovfoder skal udgøre mindst 60 %, men mener, at den nationale kontrolmyndighed skal have mulighed for at acceptere 50 %, hvis produktionen kræver det.

2.4.4. Forordningens bilag indeholder lister over tilskudsfoder, tilladte tilsætningsstoffer samt andre produkter, der kan anvendes til økologisk opdræt.

2.4.5. Erfaringen har vist, at det er kompliceret at opstille og ændre sådanne positivlister. Udviklingen af nye produkter hindres, og der tages i listerne ikke tilstrækkeligt hensyn til de forskellige naturlige forudsætninger og traditioner i de enkelte regioner.

2.4.6. I visse regioner er det af klimatiske grunde nødvendigt at anvende foderkonserveringsmidler såsom myresyre og propionsyre for at opretholde en økologisk produktion. Indførelse af en sådan dispensationsmulighed kræver, at medlemsstaterne anvender den procedure, som ØSU foreslår i pkt. 1.14.

2.4.7. Det bør efter ØSU's mening være tilladt at anvende foder til grise og fjerkræ, som giver disse dyr en naturlig og tilstrækkelig mængde animalske proteiner. Subsidiært bør anvendelse af syntetiske aminosyrer være tilladt. Dette vil nemlig mindske udsivningen af kvælstof til det omkringliggende miljø, eftersom dyrkning af

proteinrige afgrøder kræver mindre arealer. Animalske økologiske fødevarer, som fremstilles på den måde, bør mærkes.

2.4.8. ØSU opfordrer Kommissionen til først og fremmest at opstille nogle mere præcise kriterier for, hvilke krav dyrefoder og andre tilsætningsstoffer skal opfylde for at blive opført på listen over tilskudsfoeder. Med den i pkt. 1.14 foreslåede procedure kan der tages hensyn til regionale og artsmæssige særtræk.

2.5. *Sygdomsforebyggelse og veterinærpleje*

2.5.1. ØSU tilslutter sig Kommissionens forslag om at forbyde forebyggende allopatisk behandling, men mener, at de veterinære myndigheder skal kunne dispensere herfra, hvis hele besætningens helbredstilstand kræver det, eller for at imødegå livstruende epidemier.

2.5.2. ØSU understreger, at syge dyr skal have den nødvendige behandling under veterinærkontrol efter gældende dyreværnsbestemmelser.

2.5.3. ØSU tilslutter sig Kommissionens forslag om, at karenstiden efter behandling med syntetiske produkter skal være dobbelt lang som inden for konventionel produktion.

Foretages der mere end to behandlinger inden for et år bør produktionen ikke kunne sælges som økologisk, og det relevante kontrolorgan skal udrede årsagerne til sygdomstilfældene og sikre, at landmanden fjerner årsagerne.

2.5.4. Forordningen indeholder desuden et forbud mod anvendelse af vækstfremmende stoffer. ØSU understreger, at dette forbud absolut bør gælde for hele besætningen, uanset dyreart.

2.5.5. Inden for biavl bør ingen andre stoffer end myresyre være tilladt.

2.6. *Stalde og løbegårde m.v.*

ØSU mener, at Kommissionens forslag om stalde og løbegårde samt anlæg til opbevaring af husdyrgødning og ensilage udgør en udmærket overordnet ramme. De forhold, husdyrene opdrættes under, har afgørende betydning for kødkvaliteten, og der bør stilles strenge krav til økologisk mærkning. Klimatiske forskelle m.m. tilsiger dog, at medlemsstaterne gives et vist spillerum, som imidlertid ikke må virke konkurrenceforvridende.

Bruxelles, den 26. februar 1997.

Tom JENKINS

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

BILAG

til Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse

Følgende ændringsforslag blev forkastet under debatten:

Punkt 2.1.2, første tankestreg

Affattes således:

»— græsædende dyr skal udelukkende, så snart dette er muligt, opdrættes med økologisk dyrkede, vegetabiliske produkter«.

Begrundelse

Med den nuværende formulering risikerer man, at forbrugerne ikke får den fornødne garanti.

Afstemningsresultat

For: 33, imod: 39, hverken for eller imod: 17.

Punkt 2.1.2, fjerde tankestreg

»således at alle former for forurening undgås« erstattes af »således at forureningen reduceres«.

Begrundelse

Det er ikke altid muligt at undgå forurening, men den kan reduceres.

Afstemningsresultat

For: 31, imod: 40, hverken for eller imod: 18.

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets direktiv om bevisbyrde i forbindelse med forskelsbehandling på grundlag af køn«

(97/C 133/12)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 17. oktober 1996 under henvisning til EF-traktatens artikel 198 og artikel 2, stk. 2, i Protokollen om Social- og Arbejdsmarkedspolitikken at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Social-, Familie-, Uddannelses- og Kulturspørgsmål, som udpegede Anne-Marie Sigmund til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 13. februar 1997.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 343. plenarforsamling af 26. og 27. februar 1997, mødet den 26. februar 1997, med 103 stemmer for, 13 imod og 26 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. Fællesskabet har i 20 år spillet en vigtig rolle i forbindelse med kvinders ligestilling i samfundet. På grundlag af traktatens artikel 119 (der knæstætter princippet om lige løn til mænd og kvinder for samme arbejde) har det for det første fastslået princippet om ligebehandling i erhvervslivet og inden for store dele af socialsikringen. Desuden har Rådet vedtaget seks direktiver, to henstillinger og ti resolutioner vedrørende lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder.

1.2. Til trods for denne omfattende lovgivning er ligebehandling og adgang til lige muligheder endnu ikke sikret fuldt ud. De fundamentale garantier, der ligger i Fællesskabets retsforordninger, mister ofte deres virkning, fordi de, der udsættes for diskriminering, konfronteres med proceduremæssige problemer eller ikke er bekendte med deres rettigheder.

1.3. Allerede den 27. maj 1988 forelagde Kommissionen et »forslag til Rådets direktiv om bevisbyrden i forbindelse med ligeløn og ligebehandling for kvinder og mænd«⁽¹⁾.

I sin udtalelse herom af 27. oktober 1988 støttede ØSU Kommissionens forslag og understregede, at kravene — der allerede indgik i handlingsprogrammet for lige muligheder for mænd og kvinder (1986-1990) af 24. april 1986 — var særdeles aktuelle.

Kommissionens forslag blev drøftet gentagne gange i Rådet mellem 1988 og 1994 og måtte flere gange omarbejdes, før det kunne samle bred tilslutning. På rådsmødet den 23. november 1993 lykkedes det så at opnå konsensus blandt elleve af de daværende tolv medlemsstater om et stærkt modificeret direktivforslag, men den nødvendige enstemmighed — retsgrundlaget var EF-traktatens artikel 100 og 235 — kunne ikke opnås.

I januar 1994 opfordrede Europa-Parlamentet i sin beslutning om hvidbogen om europæisk social- og arbejdsmarkedspolitik Kommissionen til at forelægge et nyt direktivforslag. Den 5. juli 1995 godkendte Kommissionen, at der indledtes konsultation af arbejdsmarkedets parter på grundlag af en tekst, der gav et overblik over Kommissionens foranstaltninger og forslag vedrørende bevisbyrde.

Organisationerne — der blev konsulteret i to høringer — var enige om, at det er særdeles vigtigt, at Fællesskabets forskrifter om lige muligheder for mænd og kvinder anvendes korrekt.

Arbejdsmarkedets parter nærede dog ikke noget ønske om at indgå en aftale i henhold til artikel 4 i Aftalen om Social- og Arbejdsmarkedspolitikken.

På den baggrund forelagde Kommissionen den 17. juli 1996 sit »forslag til Rådets direktiv om bevisbyrde i forbindelse med forskelsbehandling på grundlag af køn«⁽²⁾.

2. Generelle bemærkninger

2.1. ØSU bifalder principielt, at Kommissionen har taget initiativ til dette direktivforslag. Det deler også Kommissionens opfattelse, at Fællesskabet må gøre en indsats for at sikre, at ligebehandlingsprincippet forsvares og efterleves bedre.

2.2. ØSU er af den opfattelse, at ligebehandlingen af kønnene som det fundamentale retfærdighedsspørgsmål, det er, skal kunne gennemføres i praksis. Det støtter derfor foranstaltninger, der tjener til at fjerne vanskeligheder, som de klageberettigede konfronteres med.

2.3. ØSU er imidlertid ikke enig med Kommissionen, når den i forslagens begrundelse hævder, at de foreslåede bestemmelser ikke kan resultere i administrative krav,

(1) EFT nr. C 176 af 5. 7. 1988.

(2) KOM(96) 340 endelig udg.

der kan modvirke oprettelse, bevarelse og udvikling af små og mellemstore virksomheder.

I mange tilfælde vil der først blive gjort krav gældende temmelig lang tid efter den situation, der er anledningen. Netop for små og mellemstore produktions- og handelsvirksomheder, håndværkere, liberale erhverv og landbrug kan det derfor være vanskeligt eller endog umuligt at forelægge fyldestgørende bevismateriale. På grund af deres ringe størrelse har de ikke nødvendigvis brug for at føre optegnelser for at kunne overskue deres organisatoriske og arbejdsmæssige forhold. På den anden side ville en sådan dokumentationspligt være ensbetydende med en i mange tilfælde uacceptabel ekstra administrativ og omkostningsmæssig belastning.

Men ØSU ønsker at fastslå, at der trods disse betænkeligheder ikke hersker nogen tvivl om, at direktivet — som det i princippet bifalder — uden nogen indskrænkninger også gælder for de små og mellemstore virksomheder.

ØSU håber, at Kommissionen i sine programmer til oprettelse, bevarelse og fremme af små og mellemstore virksomheder vil tage hensyn til dette forhold med dertil egnede foranstaltninger. Men af retssikkerhedsmæssige årsager kan der ikke tages sådanne hensyn ved gennemførelsen af det kommende direktiv.

2.4. Direktivet skal finde anvendelse på alle situationer, for hvilke der allerede er udstedt EF-retsakter vedrørende diskriminering på grundlag af køn, og hvor anvendelse af direktivet ikke udtrykkeligt er udelukket. Medmindre medlemsstaterne træffer anden bestemmelse, finder direktivet ikke anvendelse på strafferetsprocedurer.

2.5. I direktivforslaget behandles følgende tre emner:

- Definition af indirekte forskelsbehandling (artikel 2).
- Bevisbyrde (artikel 4).
- Procedure (artikel 5).

3. Særlige bemærkninger

3.1. Indirekte forskelsbehandling (artikel 2)

3.1.1. Hidtil har EF-retten ikke rummet nogen definition af begrebet »indirekte forskelsbehandling«. Visse direktiver anvender begrebet, men definerer det ikke. For øjeblikket er det kun i Irland, Italien og Det Forenede Kongerige, at begrebet er defineret i lovgivningen.

3.1.2. Europa-Domstolen har imidlertid i de seneste år skabt en stort set ensartet og entydig retspraksis. Ifølge Domstolen foreligger der indirekte forskelsbehandling, når der anvendes »et kriterium, der tilsyneladende er neutralt, men berører et betydeligt større antal personer af det ene køn end af det andet«.

3.1.3. Kommissionen følger dette udspil. At »indirekte forskelsbehandling« defineres i overensstemmelse med Domstolens kriterier, og at definitionen indføres i et direktiv, hilser ØSU velkommen som en foranstaltning, der tjener retssikkerheden. Desuden er det med til at understrege begrebets betydning og give det en vægt, der svarer til dets vigtighed. Definitionen skulle gøre det lettere for de nationale myndigheder i hvert enkelt tilfælde at afgøre, om der foreligger indirekte forskelsbehandling.

3.1.4. ØSU betragter henvisningen til ægteskabelig eller familiemæssig stilling som et eksempel; men ordet »navnlig« i direktivteksten kan evt. føre til fejlfortolkninger. ØSU foreslår derfor, at ordet »navnlig« ændres til »f.eks.«.

3.2. Bevisbyrde (artikel 4)

3.2.1. Skønt Kommissionen i Begrundelsen klart udtaler, at det ikke er dens hensigt med artikel 4, stk. 1, at indføre omvendt bevisbyrde, fremgår dette ikke entydigt af direktivtekstens formulering.

3.2.2. ØSU finder det under hensyntagen til bevisbyrdeproblemet forskellige aspekter nødvendigt, at artikel 4 forenkles, præciseres og begrænses.

Det forekommer i den forbindelse hensigtsmæssigt dels at pålægge den sagsøgte arbejdsgiver pligt til at medvirke til at opklare forholdene, dels at indføre en bestemmelse, der angiver, hvilke krav der kan stilles til beviset for forskelsbehandlingen.

3.2.3. Af hensyn til den retlige gennemførelse af ligebehandlingskravet foreslår ØSU, at det fastslås, at bevisbyrden principielt forbliver hos sagsøgeren, men at det i forbindelse med forhold, der har at gøre med kønsbetinget forskelsbehandling, er tilstrækkeligt, at sagsøgeren sandsynliggør dem. Det betyder, at retten ikke — som i flere medlemsstaters retssystem — skal være overbevist om, at der med en til vished grænsende sandsynlighed foreligger kønsbetinget forfordeling (hvad der i praksis gør retsforfølgelsen i forbindelse med forskelsbehandling uhyre vanskelig), men at det er tilstrækkeligt, hvis det, alle forhold taget i betragtning, forekommer overvejende sandsynligt. Med andre ord betyder det, at det i forbindelse med kønsbetinget forskelsbehandling er tilstrækkeligt, at der er begrundet mistanke om en usaglig behandling. Dermed er sagsøgeren befriet for problemet med fuldt ud at overbevise retten om forskelsbehandlingen.

Det påhviler så i hvert enkelt tilfælde domstolen i medlemsstaten at bedømme de fremførte påstande i overensstemmelse med de nationale retsforskrifter.

En sådan bestemmelse forekommer ØSU velafbalanceret, da den på den ene side letter bevisførelsen for sagsøgeren og på den anden side giver den sagsøgte

arbejdsgiver mulighed for at påvise, at der ikke er tale om kønsbetinget forskelsbehandling.

3.2.4. I Begrundelsen fastslår Kommissionen også, at den ikke har til hensigt at indføre omvendt bevisbyrde. Men det, der siges i punkt 27, svarer efter ØSU's opfattelse ikke til den aktuelle formulering af artikel 4, stk. 1.

3.2.5. For at skabe størst mulig klarhed foreslår ØSU derfor følgende:

3.2.5.1. Overskriften over artikel 4 ændres som følger:

»Påvisning af kønsbetinget forskelsbehandling«

3.2.5.2. Artikel 4, stk. 1, formuleres således:

»Medlemsstaterne sikrer følgende via deres nationale retssystemer:

- a) Når en person, der anser sig for at være krænket som følge af manglende overholdelse af ligebehandlingsprincippet, over for en domstol eller en anden kompetent instans påviser faktiske forhold, som giver anledning til begrundet formodning om, at der er tale om kønsbetinget forskelsbehandling, overgår bevisbyrden til sagsøgte, som altså må bevise, at ligebehandlingsprincippet ikke er blevet krænket. Hersker der tvivl vedrørende de faktiske forhold, skal det

komme sagsøgte, der har givet anledning til formodningen om forskelsbehandling, til skade.

- b) Når sagsøgte anvender en uigennemsigtig ordning eller træffer en uigennemsigtig beslutning, har pågældende selv bevisbyrden for, at den tilsyneladende forskelsbehandling er begrundet i objektive faktorer, og at der på ingen måde er tale om kønsbetinget forskelsbehandling.
- c) Sagsøgeren skal ikke bevise, at sagsøgte har begået fejl, med henblik på at kunne påstå overtrædelse af forbudet mod enhver form for kønsbetinget forskelsbehandling.«

3.3. *Procedurer* (artikel 5)

3.3.1. Artiklen bestemmer, at domstole og andre myndigheder i forbindelse med klager over forskelsbehandling »kan træffe bestemmelse om yderligere bevisoptagelse for at sikre en effektiv behandling« af klagen. Desuden pålægger den de berørte parter en oplysningspligt, som dog kun skal gælde under visse omstændigheder.

3.3.2. ØSU betvivler stærkt, at dette spørgsmål kan afgøres i Fællesskabsretten. Med andre ord: Må det ikke i henhold til subsidiaritetsprincippet overlades til de enkelte medlemsstater at afgøre, hvordan de vil indrette deres lovgivning på dette område? ØSU beder Kommissionen grundigt overveje dette.

Hvis det viser sig, at en sådan bestemmelse faktisk ikke kan træffes på europæisk plan, foreslår ØSU, at artikel 5 udelades.

Bruxelles, den 26. februar 1997.

Tom JENKINS

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

BILAG

til Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse

Nedenstående ændringsforslag blev forkastet under debatten, men opnåede over en fjerdedel af de afgivne stemmer:

Punkt 3.2.2

Punktets to afsnit udgår til fordel for følgende:

»ØSU finder det nødvendigt at vedtage sådanne foranstaltninger, hvis direktivet skal kunne gennemføres i praksis. Det er dog værd at påpege, at artikel 5 stiller krav om, at medlemsstaterne indfører visse procedurer, men ikke beskriver nøjagtigt hvilke.«

Begrundelse

Uden artikel 5 ville direktivet miste sin virkning. Da artiklen ikke fastlægger, hvordan medlemsstaterne skal udforme deres procedurer i disse domstolsanliggender, er der ingen grund til at sætte spørgsmålstegn ved bestemmelserne ud fra subsidiaritetsprincippet.

Afstemningsresultat

For: 45, imod: 77, hverken for eller imod: 9.

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om syttende ændring af direktiv 76/769/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater«

(97/C 133/13)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 7. februar 1997 under henvisning til EF-traktatens artikel 100 A at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Miljø-, Sundheds- og Forbrugerspørgsmål, som nedsatte en redaktionsgruppe med Bo Green som ordfører.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg udnævnte på sin 343. plenarforsamling af 26. og 27. februar 1997, mødet den 27. februar 1997, Bo Green til hovedordfører og vedtog enstemmigt følgende udtalelse.

1. Baggrund

1.1. Arbejdsgruppen om klassificering og etikettering af farlige stoffer og præparater under Udvalget for Den Tekniske Tilpasning har undersøgt alle disponible oplysninger om komplekse råolie- og stenkulstjæreprodukter og har vurderet disse produkter ud fra deres kræftfremkaldende virkning. Resultatet af vurderingen blev offentliggjort i direktiv 94/69/EF⁽¹⁾ om farlige stoffer, som var den 21. tilpasning til den tekniske udvikling. Med den 21. tilpasning blev der føjet en række kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske stoffer i kategori 1 eller 2 til bilag 1 i direktiv 67/548/EF⁽²⁾ om farlige stoffer.

1.2. Råolie- og stenkulstjæreindustrien ydede en hjælpende hånd ved vurderingen, idet den delte de stoffer, der er anført i Europæisk Fortegnelse over Markedsførte Kemiske Stoffer (EINECS), op i grupper af beslægtede stoffer, og den efterfølgende vurdering af stoffernes kræftfremkaldende virkning blev foretaget på et gruppegrundlag⁽³⁾. Endvidere blev forekomsten af kendte indikatorstoffer⁽⁴⁾ anvendt som kriterium for klassificering som kræftfremkaldende. I den forbindelse blev der

knyttet en særlig note til den klassificering, der er beskrevet i den 21. tilpasning til den tekniske udvikling.

1.3. Selv om mange stoffer er blevet klassificeret, er der kun tale om nogle af produktgrupperne, og af disse sælges endnu færre rent faktisk til private brugere. De fleste af stofferne går enten til industrielle formål eller anvendes som mellemprodukter i andre processer. Dette gælder for både råolie- og stenkulstjæreprodukter.

1.4. I henhold til direktiv 94/60/EF⁽⁵⁾ om den fjortende ændring af direktiv 76/769/EF⁽⁶⁾ om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater må stoffer, der er klassificeret som kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske, ikke sælges til private. Den indeholder imidlertid en vigtig undtagelse for oliebaseerede brændstoffers vedkommende, dvs. benzin og LPG.

2. Forslaget

2.1. Med den foreslåede 17. ændring føjes blot de stoffer, der i den 21. tilpasning til den tekniske udvikling af direktiv 67/548/EØF er klassificeret som kræftfremkaldende, til bilaget til direktiv 76/769/EØF, og dermed er det forbudt at sælge dem til private.

2.2. Den foreslåede ændring ajourfører endvidere bilaget til direktiv 76/769/EØF, idet der tilføjes andre stoffer, som siden offentliggørelsen af den fjortende ændring er blevet klassificeret som enten kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske.

2.3. Producenterne af de stoffer, der er medtaget i den foreslåede 17. ændring, er blevet konsulteret og har bekræftet, at de ikke modsætter sig, at de pågældende

⁽¹⁾ EFT nr. L 381 af 31. 12. 1994.

⁽²⁾ EFT nr. L 196 af 16. 8. 1967.

⁽³⁾ Eksempel: liste over gruppen af råoliestoffer:

- råolie
- råoliegasser
- benzin (7 grupper)
- gasolie (3 grupper)
- fuelolie
- fedt
- smøre-baseolie (3 grupper)
- aromatiske ekstrakter (4 grupper)
- wax & vaselin (3 grupper)
- foots oil
- raffinaderigas.

⁽⁴⁾ Betingelserne for klassificering som kræftfremkaldende på grundlag af indikatorstof er anført i bilag 1 til direktiv 67/548/EØF i form af noter fra J til P.

⁽⁵⁾ EFT nr. L 365 af 31. 12. 1994.

⁽⁶⁾ EFT nr. L 262 af 27. 9. 1976.

stoffer medtages. De pågældende kræftfremkaldende stoffer (bortset fra brændstoffer) sælges nemlig i forvejen ikke til private.

2.4. Af hensyn til arbejdstagernes sundhedsbeskyttelse gælder bestemmelserne i direktiv 90/394/EØF⁽¹⁾ (beskyttelse mod kræftfremkaldende stoffer) for de stoffer, der er klassificeret som kræftfremkaldende, og som anvendes i industrien.

3. Generelle bemærkninger

3.1. Det Økonomiske og Sociale Udvalg godkender Kommissionens forslag om 17. ændring af direktiv 76/769/EØF.

3.2. ØSU glæder sig især over Kommissionens forslag om at beskytte forbrugerne mod udsættelse for kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske stoffer på EU-niveau. Disse foranstaltninger supplerer de allerede gældende bestemmelser om beskyttelse af arbejdstagere i ovennævnte direktiv om kræftfremkaldende stoffer, hvis fulde gennemførelse ØSU anser for væsentlig.

⁽¹⁾ EFT nr. L 196 af 26. 7. 1990.

Bruxelles, den 27. februar 1997.

3.3. Skønt den foreslåede ændring af 76/769/EØF forhindrer, at kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske stoffer markedsføres til privat brug, mener ØSU, at det ville være bedre, hvis begrænsningen af salget af sådanne stoffer automatisk fulgte efter deres klassificering i henhold til direktiv 67/548/EØF.

3.4. ØSU bemærker, at anvendelsen af en udvalgsprocedure ville bidrage til at fremskynde gennemførelsen af en begrænsning af markedsføringen og brugen af kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske stoffer, selv om der skulle gennemføres en forudgående høring af de involverede socio-økonomiske parter og interesser.

4. Særlige bemærkninger

4.1. ØSU noterer sig, at der i 14. ændring af direktiv 76/769/EØF er indført en undtagelse for oliebasebrændstoffer, således at de, selv om de indeholder kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske stoffer, kan sælges til private brugere, forudsat de forbrændes, når de anvendes. ØSU insisterer ikke desto mindre på, at der bør tages skridt til at nedbringe benzenemissioner fra tankstationer.

4.2. ØSU har noteret sig den vage formulering af note N, som gælder for nogle af de kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske stoffer, og henstiller, at den gøres klarere.

Tom JENKINS

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ONP-vilkår for taletelefonitjenesten og om udbud af forsyningspligtigheder på teleområdet under konkurrenceforhold«

(97/C 133/14)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 10. februar 1997 under henvisning til EF-traktatens artikel 100 A at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Transport og Kommunikation, som udpegede Jacques Pé til ordfører.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 343. plenarforsamling af 26. og 27. februar 1997, mødet den 27. februar 1997, med 87 stemmer for og 2 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Kommissionens forslag

1.1. Forslaget er et led i ajourføringen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/62/EØF af 13. december 1995 om ONP-vilkår for taletelefonitjenesten⁽¹⁾. Revisionen skal i henhold til artikel 32 i dette direktiv finde sted inden den 1. januar 1998.

1.2. Det er hensigten, at forslaget skal erstatte direktiv 95/62/EF.

1.3. Som det fremgår af titlen, indeholder forslaget som noget nyt fastsættelsen af »et udbud af forsyningspligtigheder på teleområdet under konkurrenceforhold«.

2. Generelle bemærkninger

2.1. Ifølge ØSU's udtalelse af 31. maj 1995⁽²⁾ »forudsætter det foreslåede direktiv ikke nogen specifik liberaliseringsgrad og overlader det til de enkelte medlemsstater at meddele Kommissionen, hvilke televirksomheder der skal omfattes af direktivet. Dette stemmer overens med subsidiaritetsprincippet; afhængigt af, hvor præcist ONP-vilkårenes anvendelsesområde defineres, kan det imidlertid medføre visse forskelle i ONP-vilkårenes anvendelse i de enkelte medlemsstater«.

2.2. Det nye forslag indeholder i overensstemmelse med ønskerne i ØSU's udtalelser fra 1990 og 1995 en beskrivelse af de forskellige slags operatører samt udbuddet af forsyningspligtigheder på teleområdet.

2.3. ØSU har i tidligere udtalelser påpeget behovet for at definere et sæt minimumstjenester efter afskaffelsen af monopollet⁽³⁾. Den nuværende definition af forsyningspligtigheder inden for telekommunikation dækker taletelefoni, fax- og datatjenester og en række supplerende basistjenester som specificeret fakturering og tonesignaler. ØSU bifalder definitionen i direktivforslaget, men mener samtidig, at forsyningspligtighederne ikke nødvendigvis skal blandes sammen med disse minimumstjenester, eftersom det kunne give borgerne det indtryk, at EU kun vil garantere dem visse minimumsrettigheder. Dette er så meget desto mere beklageligt, som det netop er ambitionen med direktivet at fastlægge nogle mere præcist definerede forsyningspligtigheder inden for taletelefoni.

2.4. Mobiltjenester bør ikke være helt udelukket fra direktivets anvendelsesområde. En række bestemmelser bør kunne anvendes både på mobiltjenester og faste net, f.eks. bestemmelserne om kontrakter og offentliggørelse af oplysninger.

3. Særlige bemærkninger

3.1. ØSU bifalder bestemmelserne i artikel 3 om, at medlemsstaterne skal sikre alle borgere adgang til forsyningspligtigheder på hele deres territorium. Stk. 2 i samme artikel synes dog at kunne føre til konkurrenceforvriddning. Hvis omkostninger i forbindelse med levering af forsyningspligtigheder i nogle medlemsstater deltes mellem operatørerne, mens de i andre modtog statstilskud, ville prisen for forbrugerne selvfølgelig variere derefter. Det er vigtigt, at dette forslag til direktiv,

(1) EFT nr. L 321 af 30. 12. 1995, s. 6.

(2) EFT nr. C 236 af 11. 9. 1995, s. 38 (ordfører: Bo Green).

(3) EFT nr. C 19 af 25. 1. 1993, s. 126 (punkt 2.2).

det fremtidige direktiv om »samtrafik på teleområdet«⁽¹⁾ og Kommissionens meddelelse af 27. november 1996⁽²⁾ er indbyrdes kohærente.

3.2. ØSU er glad for at kunne konstatere, at Kommissionen har taget hensyn til dets seneste udtalelse og har medtaget levering af ekstrapaciteter ud over det almene tjenesteudbud (art. 14 og 15 i forslaget til direktiv, der er et fremskridt i forhold til artikel 9 i det gældende direktiv). ØSU ønsker dog af hensyn til den fysiske

(¹) KOM(95) 379 endelig udg. (EFT nr. C 313 af 24. 11. 1995, s. 7); ØSU's udtalelse: EFT nr. C 153 af 28. 5. 1996, s. 21.

(²) Kommissionens meddelelse om evalueringskriterier for nationale systemer til beregning af omkostninger og finansiering af forsyningspligtydelser på telekommunikationsområdet, samt retningslinjer til medlemsstaterne vedrørende disse systemers funktionsmåde (KOM(96) 608 — foreligger d.d. ikke på dansk).

planlægning en præcisering af udtrykket »rimelige anmodninger« i artikel 5, stk. 1. Ifølge artikel 5's nuværende ordlyd skal alle rimelige anmodninger om tilslutning efterkommes. Samtidig underlægges udbydere af faste net som en byrdefuld og afskrækkende pligt de samme forpligtelser som en udbyder af forsyningspligtydelser — dette gælder også nye udbydere. Derfor foreslås følgende tilføjet til artikel 5, stk. 1, efter »et fast sted efterkommes«:

»af mindst én udbyder i enhver del af medlemsstaten. De kan eventuelt udpege mindst én udbyder til dette formål«.

3.3. ØSU har ligeledes med tilfredshed kunnet konstatere, at forsyningspligtydelserne nu også omfatter abonnentfortegnelser.

3.4. Endelig er det positivt, at medlemsstaterne skal sikre almen adgang til et unikt alarmnummer (112).

Bruxelles, den 27. februar 1997.

Tom JENKINS

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens grøn bog om almen uddannelse, erhvervsuddannelse og forskning — Hindringer for mobiliteten i Det Europæiske Fællesskab«

(97/C 133/15)

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 7. oktober 1996 under henvisning til EF-traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens grøn bog om almen uddannelse, erhvervsuddannelse og forskning — Hindringer for mobiliteten i Det Europæiske Fællesskab«.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Social-, Familie-, Uddannelses- og Kulturspørgsmål, som udpegede José Rodríguez García Caro til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 13. februar 1997.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 343. plenarforsamling af 26. og 27. februar 1997, mødet den 26. februar 1997, med 83 stemmer for, 3 imod og 5 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. Erfaringerne fra de forskellige faser af EF-programmerne om almen uddannelse, erhvervsuddannelse og forskning har klart vist, at virkeliggørelsen af principperne i EF-traktatens artikel 126, 127 og 130 G hæmmes af de mange hindringer af forskellig art, som unionsborgere, der ønsker at uddanne sig i andre medlemsstater, støder på.

1.2. Det må konstateres, at varer, kapital og tjenesteydelser har fået en række fordele, der giver dem bedre mobilitetsmuligheder inden for EU's grænser end borgerne, som dog i princippet var dem, der burde få gavn af de målsætninger, der opstilles for Fællesskabet i EF-traktatens artikel 2.

1.3. Det unionsborgerskab, der er indført med traktatens artikel 8, giver medlemsstaternes statsborgere ret til frit at bevæge sig rundt i og bosætte sig i Fællesskabets område. Denne grundlæggende borgerret er imidlertid forbundet med en række problemer, som lægger sig hindrende i vejen for borgere, der ønsker at udnytte de uddannelsesmuligheder, der tilbydes uden for deres hjemland. Det viser blot, hvor langsomt det går med de sociale fremskridt i Fællesskabet.

1.4. Det er EF-programmerne om almen uddannelse, erhvervsuddannelse og forskning, som sætter flest borgere i bevægelse mellem medlemsstaterne. Dette gør dem særligt velegnede til at vidne om, hvilke hindringer EU-borgerne støder på, når de gør brug af deres ret til fri bevægelighed og bosættelse inden for Fællesskabet.

1.5. Med den prisværdige hensigt at finde de bedste løsninger på EU-borgernes mobilitetsproblemer inden for Fællesskabet har Kommissionen nu udsendt en grøn bog, der skal danne grundlag for en intens debat

med henblik på at belyse både problemer og løsninger i forbindelse med studieophold i udlandet.

Det skal dog understreges, at det ikke nytter meget at indkredse problemer og foreslå løsninger, hvis der ikke er en ægte vilje til at gribe resolut ind for at ændre status quo, om nødvendigt ved at ændre lovgivningen. Det er Rådet og medlemsstaterne, der inden for deres respektive kompetenceområder har ansvaret for at vedtage løsninger, der kan gennemføres. Borgernes skepsis over for EU forsvinder, hvis man viser dem, at deres daglige liv og fremtidsplaner bedst kan udvikle sig inden for et stærkt og konsolideret Europa, hvor de menneskelige og sociale værdier står i højsædet — helt i overensstemmelse med unionstraktatens ånd og bogstav.

2. Kommissionens grøn bog

2.1. Grønbogen, som ØSU skal udtale sig om, ser på mobilitetsproblemet baggrund, hindringerne for mobilitet og de mulige løsninger — hovedsageligt ud fra de erfaringer, Kommissionen har høstet ved at gennemføre de mange forskellige EF-programmer om almen uddannelse, erhvervsuddannelse og forskning. Grønbogen er langt fra udtømmende, og det har heller ikke været Kommissionens hensigt. Den opfordrer arbejdsmarkedets parter til ikke blot at give deres officielle mening til kende, men også at bidrage med forslag til foranstaltninger, der kan fjerne de allerede kendte hindringer samt de hindringer, erhvervs- og samfundslivets kredse i EU kan pege på.

2.2. I del A gøres der rede for en række fordele, som ØSU er helt enig i, ved mobilitet med henblik på almen uddannelse, erhvervsuddannelse eller videreuddannelse samt forskning. Denne form for bevægelighed skaber grundlag for en strøm af viden og erfaringer, som bidrager til at forbedre erhvervs kvalifikationer nu og i fremtiden. Dette vil på sin side virke positivt ind på beskæftigelsesperspektiverne i Fællesskabet.

2.3. I del B opregnes præcist og overbevisende de hindringer, som det på grundlag af erfaringerne med EF-programmerne betragtes som vigtigst at gøre noget ved. Problemerne, som gennemgås udførligt i grønbogen, kan inddeles i tre hovedgrupper:

2.3.1. Juridisk-administrative hindringer i forbindelse med:

- opholdsretten,
- anerkendelse, certificering og meritoverførsel,
- manglende adgang til at medbringe national studie-støtte til udlandet,
- administrative og organisatoriske problemer i de studerendes og elevernes uddannelsesinstitutioner i hjemlandet.

2.3.2. Socioøkonomiske hindringer i forbindelse med:

- den forskellige beskatning i medlemsstaterne,
- social beskyttelse.

2.3.3. Praktiske hindringer i forbindelse med:

- sproglige og kulturelle problemer,
- manglende information om værtslandet,
- kun få værtsvirksomheder for unge praktikanter,
- dagliglivet i værtslandet.

2.4. Endelig fremlægger grønbogen en række forslag til løsning af hver enkelt af de beskrevne hindringer. Disse såkaldte »aktionsområder« rummer forskellige juridiske foranstaltninger, som f.eks. omsætning af gældende, men endnu ikke anvendte, direktiver til national lovgivning, indførelse af nye retsinstrumenter for harmonisering mellem medlemsstaterne og henstillinger, som under hensyntagen til den nationale suverænitæt skal give klare retningslinjer for, hvordan man kan løse de problemer, som hæmmer borgernes mobilitet.

3. Bemærkninger

3.1. Generelle bemærkninger

3.1.1. ØSU ser positivt på initiativer, der rejser kritik af den måde, den europæiske integration udvikler sig på. De mangler, processen har været præget af i tidens løb, erkendes klart i grønbogen, især hvor borgerne berøres direkte. Det er et sundhedstegn, at EU's ledere har så meget social bevidsthed, at de tager fat på at sikre borgerne reel bevægelsesfrihed ved at fjerne alle juridiske og bureaukratiske hindringer. Medlemsstaterne kan heller ikke bruge den nationale suverænitæt som argu-

ment for at blokere borgernes muligheder for at uddanne sig dér, hvor det er mest hensigtsmæssigt inden for EU's grænser.

ØSU bifalder Kommissionens initiativ ud fra den overbevisning, at det kan være med til at skabe de nødvendige betingelser for en bedre koordinering af Kommissionens og medlemsstaternes indsats og gøre det lettere gradvist at fjerne de hindringer, der står i vejen for borgernes mobilitet inden for Unionen.

3.1.2. De materielle aspekter i traktaterne er blevet mere effektivt gennemført end de menneskelige aspekter. Lovgivningen gør det lettere for varer end for personer at bevæge sig rundt inden for EU's grænser.

ØSU finder det påkrævet, at der skabes politisk enighed om at gå i dybden med udformningen af et egentligt »Borgernes Europa«.

3.1.3. Når EF-programmerne om almen uddannelse, erhvervsuddannelse og forskning har gennemgået forskellige udviklingsfaser og mobiliseret et stort antal borgere, er det strategisk set hensigtsmæssigt, at man i EU forsøger at løse de problemer, der hæmmer mobiliteten mellem medlemsstaterne.

ØSU håber og ønsker, at Kommissionens arbejde munder ud i et dokument, der kan danne grundlag for fjernelsen af de nuværende hindringer. ØSU henviser i denne forbindelse til sin udtalelse om Kommissionens »Hvidbog om uddannelse« og erhvervsuddannelse »Undervisning og lære: På vej mod det kognitive samfund«, der blev vedtaget af ØSU's plenarforsamling den 10. juli 1996, og hvori mobiliteten nævnes som et grundlæggende princip for almen uddannelse og livslang uddannelse.

3.1.4. ØSU ønsker særligt at fremhæve de aspekter i grønbogen, som handler om borgere fra tredjelande, der opholder sig legalt i en medlemsstat. Disse borgere støder på endnu flere vanskeligheder end dem, der ustandseligt rammer EU-statsborgerne. Ethvert forsøg på integration af disse borgere bør fremmes og støttes med særligt henblik på at styrke alle bestræbelser på at bekæmpe racisme og fremmedhad i EU.

ØSU støtter derfor utvetydigt de foranstaltninger, som iværksættes for at opfylde målet for aktionsområde 6: forbedring af tredjelandsborgeres uddannelsessituation.

3.1.5. En mere effektiv udnyttelse af ressourcer og bestræbelser forudsætter, at Kommissionen så vidt muligt undgår dobbeltarbejde i forbindelse med undersøgelsen af hindringerne for EU-borgernes frie bevægelighed inden for EU's grænser.

På denne baggrund mener ØSU, at den arbejdsgruppe, som Kommissionen har nedsat med Simone Veil som formand med det formål at undersøge hindringerne for arbejdstagerenes frie bevægelighed i særdeleshed og borgernes i almindelighed, og de ekspertgrupper, som Kommissionen vil nedsætte med henblik på at undersøge, hvordan læreres og studerendes bevægelighed på tværs af grænserne kan lettes, burde have været slået sammen. I begge tilfælde skal repræsentanter for arbejdsmarkedets parter nødvendigvis være til stede, eftersom arbejdsmarkedet i form af arbejdstagere, virksomheder og andre økonomiske og sociale aktiviteter er en konstant faktor i al rejsevirkomhed i forbindelse med uddannelsesog forskningsprogrammerne.

Denne grønbog om »Almen uddannelse, erhvervsuddannelse og forskning — Hindringer for mobiliteten i Det Europæiske Fællesskab« kan betragtes som et nyt kapitel i den anden store grønbog om alle de hindringer for mobiliteten, som EU-borgerne støder på, uanset årsagen til at de rejser rundt.

3.1.6. I forlængelse af overvejelserne i det foregående mener vi, at ØSU som rådgivende organ for Fællesskabet og med sine repræsentanter for erhvervs- og samfundslivet er en samtalepartner, der har gode muligheder for at vide, hvilke uddannelseskrav arbejdsmarkedet stiller til de unge og de arbejdsløse.

Definitionen af et ungt menneske varierer meget fra program til program. ØSU mener, at disse forskelle i praksis kommer til at hæmme mobiliteten og foreslår derfor, at begrebet defineres mere fleksibelt.

Hovedmålet for erhvervsuddannelsen på dens forskellige niveauer er at forberede de unge på markedets krav. EF-programmerne om almen uddannelse, erhvervsuddannelse og forskning er et vigtigt skridt på vejen til at nå dette mål.

ØSU bør derfor som legitim repræsentant for erhvervs- og samfundslivets aktører involveres direkte i den påbegyndte høring, der skal munde ud i den endelige udformning af Kommissionens dokument. Det kan nemlig tænkes, at visse forslag til løsninger vil få direkte følger ikke blot for fremtidens arbejdstagere i europæiske virksomheder, men også for de nuværende arbejdstagere og virksomheder i EU.

3.1.7. Det er yderst vigtigt at løse de problemer, der hindrer mobiliteten for folk, som forbereder sig på at indtræde på arbejdsmarkedet. I en tid, hvor det er svært at finde arbejde på grund af det ringe udbud, er det nødvendigt aktivt at bekæmpe ethvert tilløb til jobprotektionisme i de enkelte medlemsstater. Dette er et problem, som ikke beskrives i grønbogen, men

som deltagerne i erhvervsuddannelsesprogrammerne på EU-niveau risikerer at stå overfor efter endt uddannelsesforløb.

ØSU konstaterer i denne forbindelse, at mange medlemsstater reserverer nogle — i visse tilfælde alle — tjenestemandstillinger i det offentlige til deres egne statsborgere. ØSU mener, at den offentlige sektor overalt i EU bør være åben for alle EU-borgere.

ØSU finder det nødvendigt, at Kommissionen lægger vægt på dette aspekt og medtager det i slutdokumentet.

3.2. Særlige bemærkninger

3.2.1. Det erkendes i grønbogen, at ikke alle direktiver om fjernelse af hindringer for borgernes bevægelighed inden for EU er omsat til national lovgivning. Medlemsstaterne må derfor gøre en reel indsats for at overvinde disse problemer. Regeringerne bør uden tøven gennemføre EF's retsfor skrifter på området, som er til gavn for borgerne i deres dagligliv.

Endvidere understreger ØSU endnu en gang, at der bør udarbejdes en særlig europæisk status for forskere og stipendiater, så at man undgår de problemer, hovedsagelig af skattemæssig og social karakter, som hæmmer mobiliteten mellem medlemsstaterne. ØSU har gentagne gange opfordret Kommissionen til at fremlægge forslag herom for at fremme mobiliteten i uddannelsesøjemed på alle niveauer, dvs. både på akademisk niveau og på virksomhedsniveau. Behovet for at fremlægge forslag til en sådan status påpeges hermed på ny.

3.2.2. Inden iværksættelsen af EF-programmer om almen uddannelse, erhvervsuddannelse og forskning bør der foretages en undersøgelse af, hvilke problemer — uafhængigt af programmerne — deltagerne kan komme ud for.

Borgere, der overvejer at deltage i et af de nævnte programmer, bør på forhånd have kendskab til disse problemer. I de tilfælde, hvor programmerne indebærer ophold i en anden medlemsstat, bør det specielt oplyses, hvilke problemer deltagerne vil komme ud for under og efter uddannelsesforløbet. Det bør også oplyses, hvorledes mobilitetsproblemerne i hvert enkelt tilfælde kan løses.

ØSU foreslår derfor, at der til aktionsområde 9 om forbedring af den tilgængelige information tilføjes, at alle disse EF-programmer skal indeholde specifikke oplysninger om de vanskeligheder, deltagerne kan

komme ud for under og efter uddannelsesforløbet, samt løsninger på disse.

Man må ikke glemme, at borgere med en eller anden form for handicap som følge heraf støder på flere hindringer end dem, som alle borgere sædvanligvis kommer ud for. ØSU mener, at dette bør nævnes direkte i den endelige udgave af grønbogen.

3.2.3. Det er generelt ikke nok at sikre, at informationerne når frem til medlemsstaterne. Der må også skaffes vished for, at de når ud til offentligheden. Alle har krav på at vide, hvad der tilbydes, og hvilke muligheder der eksisterer. Kommissionen har pligt til at sikre, at denne type informationer ikke kun når frem til en lukket kreds eller til kredse, hvor EU-informationer plejer at cirkulere. Det er svært at skabe en europæisk bevidsthed, hvis information om tværnationale uddannelsesaktiviteter ikke når frem til alle på undervisningsområdet, arbejdsmarkedet og i erhvervslivet. Der må etableres egentlige informationsnet, og alle multimediemulighederne i samfundet bør udnyttes. Alle uddannelsescentre og virksomheder i EU bør have adgang til disse net.

ØSU foreslår, at der i forbindelse med aktionsområde 9 etableres et systematisk informationsnet for borgerne om alle uddannelsesmuligheder i EU.

3.2.4. Sprogbarrieren er den første hindring, der skal overvindes for borgere, der ønsker at uddanne sig i en anden medlemsstat. Uden kendskab til værtslandets sprog er det generelt umuligt at følge en uddannelse eller udøve akademisk virksomhed. Det er nødvendigt, at børn fra de tidligste skoleår lærer andre EU-sprog.

ØSU har gentagne gange udtalt sig om emnet og understreget, at det er nødvendigt at fremme, udbygge og styrke alle initiativer til forbedring af kendskabet til de sprog, der tales i EU, og borgernes brug af dem. Der skal i denne forbindelse henvises til ØSU's udtalelser om hhv. Kommissionens grønbog om uddannelse i europæisk perspektiv, »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om iværksættelse af Fællesskabets handlingsprogram SOCRATES«, LEONARDO DA VINCI-programmet og for nylig udtalelsen om Kommissionens »Hvidbog om almen uddannelse og erhvervsuddannelse "Undervise og lære: På vej mod det kognitive samfund"«.

ØSU understreger i denne forbindelse den holdning til sprogsprogsområdet, det — efter anmodning — har givet

udtryk for i sine udtalelser om de forskellige EF-programmer om almen uddannelse, erhvervsuddannelse og forskning. Alle foranstaltninger, som Kommissionen og Rådet måtte iværksætte for at støtte og fremme undervisning i EU-sprog, bør støttes. Dette vil på lang sigt ikke blot føre til forbedring af borgernes uddannelsesmuligheder, men også til større forståelse for og kendskab til Europas kulturelle mangfoldighed — og samtidig stimuleres mobiliteten.

3.2.5. Programmer, som fremmer unges og voksnes sprogindlæring, savner mening, hvis fremtidsperspektivet glemmes. Indsatsen må samles om børnene. Overalt i EU bør skolernes undervisning i EU-sprog fremmes. Samtidig bør man sikre størst mulig valgfrihed med hensyn til, hvilke sprog børnene skal lære. I denne forbindelse — og i overensstemmelse med medlemsstaternes selvbestemmelsesret i undervisningsspørgsmål — bør det tilføjes til aktionsområde 8, at medlemsstaterne bør nå til enighed om at kræve, at de nationale undervisningssystemer sætter mindst to EU-sprog på undervisningsplanerne med et tilstrækkeligt stort timetal til at sikre en effektiv undervisning med et godt resultat. Endvidere bør udvikling af et bredere udvekslingsprogram for elever fremmes som supplement til skolernes sprogundervisning.

Det er desuden vigtigt at fremme sprogundervisning for voksne, som ikke hidtil har haft mulighed for at lære andre EU-sprog. Livslang uddannelse er nok den ideelle ramme for disse borgeres deltagelse i sprogprogrammer for begyndere og viderekomne.

3.2.6. Samtidig med at sprogundervisningen i skolerne fremmes, finder ØSU det ønskeligt, at eleverne tilskyndes til at arbejde med spørgsmål, som fremmer samarbejde og integration i Europa — en langsigtet indsats for at fjerne mindre synlige og konkrete barrierer end dem, der fremlægges i Kommissionens grønbog, og som har mere at gøre med personlige og kollektive holdninger end med de hindringer, der følger af forskellig lovgivning i medlemsstaterne. En kultur, religion, tænkemåde, hudfarve, afstamning osv., der er anderledes end værtslandets, kan være et problem. Dette beskrives ikke i grønbogen, men det udnyttes og pustes op af politiske bevægelser med fremmedhadiske tendenser, der vil sætte befolkningen op imod udefrakommende. Denne holdning deles heldigvis kun af et mindretal, men man kan bedst hindre, at den breder sig, og sikre, at den forsvinder, ved at fremme kendskabet til de andre, deres kultur og tro, og ved at pege på det, vi har tilfælles.

Man kunne forestille sig, at der som del af et nyt aktionsområde på EU-niveau og i alle skoler indføres et særligt fag med det ovenfor skitserede indhold, som skulle være det samme for alle elever i EU.

3.2.7. Meritoverførsel og anerkendelse af studier, der er gennemført i en anden medlemsstat, bør fortsat være et vigtigt mål for EU, således at arbejdstagere og arbejdsløse får mulighed for at arbejde i virksomheder i en hvilken som helst medlemsstat. Dette princip bør også gælde for erhvervsuddannelse og alle uddannelser, der ikke er lovregulerede. Det indre marked og arbejdstagernes frie bevægelighed kan ikke fortsat være belagt med hindringer, som sår tvivl om arbejdstagernes erhvervs kvalifikationer som følge af juridiske og administrative problemer med deres eksamensbeviser og titler. Der skal i denne forbindelse peges på CEDEFOP's bidrag på erhvervsuddannelsesområdet og gensidig anerkendelse af kvalifikationer. Disse bidrag må også tages med i betragtning, ligesom NARIC-nettets rolle skal fremhæves.

Rådet og Kommissionen må fortsat arbejde intenst på at fjerne hindringer for meritoverførsel og anerkendelse

af studier og titler. De må om nødvendigt tage alle de midler, som traktaten stiller til rådighed, i brug for at få medlemsstaterne til at følge EU-reglerne.

3.2.8. For at sikre større social retfærdighed må der straks træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå, at de dårligst stillede forhenes adgang til de EF-programmer, der omtales i grønbogen. Unge uden økonomiske ressourcer og arbejdsløse med ringe eller slet ingen social beskyttelse er nok dem, der — som det erkendes i grønbogen — har vanskeligst ved at deltage i denne programform. Ønsker man et stærkere borgernes Europa, må man styrke en solidarisk og fair adgang til de muligheder, samfundet byder på på EU-plan. En ligelig fordeling af støtten til tværnational mobilitet er helt uretfærdig, hvis der ikke tages hensyn til modtagerens sociale og økonomiske situation. ØSU foreslår, at det i aktionsområde 7 erklæres, at den økonomiske støtte, der er fastsat i programmerne, skal fordeles under hensyntagen til modtagerens eller hans families økonomiske stilling samt de nationale støtte-systemers særpræg. På dette grundlag skal programmerne indeholde en fordelingsnøgle, som sikrer, at støtten kommer de mest trængende til gode.

Bruxelles, den 26. februar 1997.

Tom JENKINS

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

- »Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om midlertidig tilbagetrækning fra Unionen Myanmar⁽¹⁾ af fordelene under de generelle toldpræferencer for industrisektoren«, og
- »Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om midlertidig tilbagetrækning fra Unionen Myanmar af fordelene under de generelle toldpræferencer for landbrugssektoren«⁽²⁾

(97/C 133/16)

Rådet besluttede den 21. februar 1997 under henvisning til EF-traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om de ovennævnte emner.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg besluttede at overdrage det forberedende arbejde til Thomas ETTY som hovedordfører.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 343. plenarforsamling af 26. og 27. februar 1997, mødet den 27. februar 1997, med 93 stemmer for, to imod og to hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. ØSU henviser til sin udtalelse af 19.-20. oktober 1994 om Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) »om anvendelse af et flerårigt arrangement med generelle toldpræferencer for perioden 1995-1997 for visse industrivarer med oprindelse i udviklingslande«, og Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) »om forlængelse for 1995 af anvendelsen af forordning (EØF) nr. 3833/90, (EØF) nr. 3835/90 og (EØF) nr. 3900/91 om anvendelse af generelle toldpræferencer på visse landbrugsprodukter med oprindelse i udviklingslande«⁽³⁾ og til sin udtalelse af 24.-25. april 1996 om Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) »om anvendelse af et flerårigt arrangement med generelle toldpræferencer for perioden 1. juli 1996 til 30. juni 1999 for visse landbrugsprodukter med oprindelse i udviklingslande«⁽⁴⁾, og især til sine positive kommentarer til artiklerne om fuldstændig og delvis midlertidig tilbagetrækning af EU's arrangement med generelle toldpræferencer, og støtter Kommissionens forslag om en tilbagetrækning af præferenceordningen i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 3281/94, så længe slavearbejde anvendes i Myanmar.

2. Forslaget danner en vigtig præcedens. EU udsender et klart signal til sine handelspartnere om at det er fast besluttet på at anvende præferenceordningen efter dens oprindelige hensigt, dvs. til at forbedre livsvilkårene i udviklingslandene via handelsprivilegier, samt at forhindre misbrug af GSP ved at anmode om rapporter fra lande som ikke overholder de grundlæggende menneskerettigheder der omtales i EU's relevante instrumenter.

3. Kommissionen har fulgt proceduren i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 3281/94 om GSP. Efter den formelle meddelelse fra Kommissionen om at den havde besluttet at indlede en undersøgelse, modtog den bevismateriale fra en række af de berørte parter, inklusive Myanmars militærregering Rådet til Genoprettelse

af Lov og Orden (SLORC). EU's beslutning om at trække præferenceordningen tilbage fik stærk støtte fra repræsentanter for den demokratisk valgte regering i Myanmar, herunder dets leder Daw Aung San Suu Kyi som er blevet frataget sit embede af SLORC. ØSU ønsker at understrege at det tillægger Kommissionens yderst diplomatiske håndtering af sagen stor værdi. Dette vil tjene som en rettesnor for kommende sager og må have overbevist EU's handelspartnere om at undersøgelserne er foregået på en retfærdig og transparent måde.

4. ØSU er helt og holdent enig med Kommissionen i at slavearbejde virkelig anvendes i stort omfang i Myanmar. Slavearbejdet som kendetegnes ved systematisk tvang og overgreb fra hærens, politiets og de andre sikkerhedsstyrkers side, anvendes især til bærearbejde, militære formål og kommercielle projekter som ejes af hæren samt omfattende infrastrukturaktiviteter, bl.a. i forbindelse med turisme. Myanmars militærregering er for øjeblikket aktivt involveret i at udbrede snarere end at bekæmpe slavearbejdet. I dag er hundrede tusinder af mennesker ofre for dette endemiske misbrug. De udsættes for de mest ekstreme former for udnyttning som alt for ofte fører til tab af menneskeliv.

5. Militærregeringen i Myanmar har nægtet en undersøgelseskommission fra EU adgang til landet. Kommissionen betragter denne beslutning som særdeles beklagelig. ØSU anbefaler Kommissionen at rette en anmodning til regeringen hvert år indtil situationen i Myanmar ændres.

6. Militærregeringen i Myanmar har hævdet at det såkaldte slavearbejde i virkeligheden bygger på buddhistiske traditioner. ØSU har med stor interesse noteret sig at udøvende buddhister under Kommissionens høringer har afvist at der skulle være tale om et »kulturelt arrangement«. ØSU gentager i denne forbindelse at det anser menneskerettighederne som universelle værdier som regeringer ikke kan fortolke som det passer dem ved at ty til faktorer såsom landets udviklingsniveau,

(1) Tidligere Unionen Burma.

(2) EFT nr. C 35 af 4. 2. 1997, s. 14.

(3) EFT nr. C 397 af 31. 12. 1994.

(4) EFT nr. C 204 af 15. 7. 1996.

kulturelle eller religiøse traditioner og politiske beslutninger. ØSU anbefaler at Kommissionen i dets relationer med tredjelande er meget opmærksom på sådanne faktorer når disse fremføres i diskussioner om alvorlige krænkelse af de grundlæggende menneskerettigheder. Samtidig må Kommissionen være bevidst om at disse faktorer kan misbruges for at undgå kritik af sådanne krænkelse.

7. Det er meget overraskende at Myanmars regering i sit forsvar også har henvist til de undtagelser som er indeholdt i ILO's konvention nr. 29 om slavearbejde. ILO har i mange år kritiseret og fordømt Myanmar for dets alvorlige krænkelse af konventionerne om slavearbejde. I 1995 og 1996 blev Myanmar tilmed nævnt i en særlig paragraf i rapporten »The Applications of Ratified Conventions of the International Labour Conference«. Dette er det mest effektive instrument i den regelmæssige kontrol med ILO's ratificerede konventioner. Dens effekt bør ikke undervurderes. ILO kan dog ikke pålægge sanktioner med direkte økonomiske konsekvenser.

8. ØSU har noteret at sagsøgerne, Den frie faglige Internationale (FFI) og Den Europæiske Faglige Samarbejdsorganisation (EFS), den 2. januar 1997 formelt udvidede deres klage af 7. juni 1995 som var anledning til at Kommissionen besluttede at indlede en undersøgelse, til også at omfatte Myanmars eksport af landbrugsprodukter til EU og dets medlemslande. Sagsøgerne anmodede EU om at lade tilbagetrækningen af præferenceregningen fra Myanmar omfatte landbrugssektoren, også i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 1256/96 af 20. juni 1996, ved at udvide de samme forordninger for GSP til denne sektor. De mente at dette ikke ville kræve en yderligere undersøgelse da Rådets nuværende forslag allerede klart påviser den systematiske anvendelse af slavearbejde i Myanmar. ØSU udtrykker dets sympati med sagsøgernes anmodning og anbefaler Rådet at handle i overensstemmelse hermed.

9. ØSU håber at Myanmars udelukkelse fra EU's arrangement med generelle toldpræferencer kombineret med de kommende resultater af ILO's overvågning i henhold til ILO-konvention 29 vil sende et klart budskab til militærregeringen som styrer landet, om at de kun kan forvente yderligere isolering fra omverdenen så længe de er involverede i handlinger der så utvetydigt

krænker de internationale normer for grundlæggende menneskerettigheder.

10. Den europæiske offentlighed er i voksende grad opmærksom på menneskerettighedskrænkelserne i Myanmar. Fagforeninger og NGO'er, herunder menneskerettighedsgrupper og forbrugerorganisationer, har alle udtrykt støtte til EU's indførelse af skarpe forholdsregler. I deres kampagner har de konsekvent gjort opmærksom på at de multinationale selskaber, hvoraf visse er baseret i EU-landene, spiller en betydelig rolle. I hvert fald indirekte kan selskaberne have fordel af slavearbejdet i Myanmar og via deres investeringer vil de kunne holde det isolerede militærregime i live ved at forsyne det med den fremmede valuta som regimet har så hårdt brug for. ØSU anmoder Kommissionen om at være særligt opmærksom på dette i sin overvågning af udviklingen i Myanmar.

11. ØSU opfordrer desuden Kommissionen til at finde nye hensigtsmæssige fremgangsmåder til at bringe menneskerettighedskrænkelserne frem på EU's kommende møder med ASEAN som Myanmar snart bliver medlem af. En hensigtsmæssig fremgangsmåde kan måske findes inden for rammerne af det »konstruktive engagement« som for nyligt diskuteredes på EU's og ASEAN-landenes ministermøde i Singapur.

Kommissionen skal sikre sig at Unionen Myanmar som medlem af ASEAN ikke formår at omgå udelukkelsen fra GSP-fordelene gennem en regional kumulation af oprindelsesbestemmelser.

12. Til sidst foreslår ØSU at Kommissionen tager initiativ til en formel undersøgelse af situationen i Pakistan som EFI og FFS i juni 1995 indgav en klage over, dvs. samtidig med klagen over Myanmar. Kommissionen har endnu ikke foretaget sig noget på dette punkt og mange millioner tvinges til at udføre slavearbejde i Pakistan, også børn. Selv om den pakistanske regering i marts 1992 vedtog en lov der forbød slavearbejde, har regeringen ikke taget effektive forholdsregler for at sikre at loven overholdes. ILO har i de sidste ti år vedholdende kritiseret Pakistan for dets anvendelse af slavearbejde, men uden nogen positive resultater. Som Europa-Parlamentet krævede i resolutionen af 14. december 1995 bør der indledes en undersøgelse af slavearbejdet i Pakistan svarende til den som indledtes vedrørende Myanmar.

Bruxelles, den 27. februar 1997.

Tom JENKINS

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg